DĚTI A PSI...

...prý na jevišti nepatří. Chce se tím říci, že nejsou schopni divadelního sdělování.

K posouzení toho moudra je třeba vědět, co na jevišti patří. Patří tam to, co vědomě vytváří znaky umělých, modelových vztahů, vedoucích k jednání v situaci, určené k předvádění divákovi. Děti a psi na jevišti nepatří, zůstávají-li sami sebou - mimo znakovou, modelovou situaci divadelní inscenace, či jen předvádějí situaci „nacvičenou" (tak, jako se pes nacvičí aportovat, panáčkovat či chodit po zadních) bez vnitřní účasti, pochopení a chtění, jež by onu situaci činily věrohodnou co do divadelní autenticity. (Proto považuji obrat „nacvičit divadlo" za nonsens.)

Když *si* pes, dítě či dospělý člověk, hrají, vytvářejí situace uměle, bez užitkového cíle, hlavně však bez potřeby někomu je předvádět a něco jimi sdělovat, působit na své okolí. Hercem patřícím na jevišti se stává teprve člověk (ať už dospělý či dítě), který vytváří vědomě a záměrně (ze svého těla či jeho prostřednictvím z předmětu-loutky) znak někoho (či něčeho) jiného, než je v dané chvíli on sám, a to se záměrem předvést druhým jednající bytost. V autentické životní situaci člověk jedná tak, aby obstál a dosáhl svých cílů. V divadelní situaci jedná herec v roli tak, jak to vyžaduje dramaturgicko-režijní záměr dané inscenace a jeho postavy v ní.

Pes, do hry nečekaně zatažený divák, špatný herec či dítě neschopné přijmout umělou situaci za svou a vytvářet ji, nejedná vědomě jako postava dle záměrů umělé, modelové divadelní situace, nýbrž zůstává převážně ve své autentické životní situaci. Takové dítě, cvičený pes či „necvičený" dospělý bude vždy na jevišti prozrazovat i vztahy, které jsou dány jeho autentickými, životními vztahy (pokukovat po mamince či poštěkávat po divácích) a ne umělou, modelovou, znakovou situací divadelní. I takové děti a takoví dospělí špatní herci existují. Neměli bychom však špatné divadlo hrané dětmi ztotožňovat s divadlem hraným dětmi obecně, jako neztotožňujeme špatné amatérské či profesionální divadlo s amatérským či profesionálním divadlem vůbec.

Na jevišti tedy můžeme vidět psy, děti i dospělé, kteří zůstávají sami sebou ve své momentální autentické životní situaci, mimo autenticitu umělého, znakového světa divadla. Ti na jevišti vskutku nepatří - a octnou-li se tam, je na nich zajímavý jen onen moment nepatřičnosti, napětí mezi umělostí jeviště a reálnou autenticitou jejich bytí.

Můžeme na jevišti vidět i psy, děti či dospělé, kteří *si* tam hrají bez vědomého záměru vytvořit umělou situaci, která by komunikovala s diváky: prožívají sice umělou situaci hry, ale jednají v ní dle svých autentických životních zájmů člověka hrajícího hru, jež nemá dopředu daný výsledek (game), nebo si hrají napodobivě (play), ale bez vědomí vnějších, k divákovi směřujících záměrů; žijí prostě svou hru, která nemá předem daný společný záměr, sdělení. V takové hře, byť na divadle předváděné, nejsou hrající si v skutečném smyslu toho slova herci, nýbrž hráči a my nejsme divadelními diváky, nýbrž jen přihlížejícími.

A můžeme na jevišti vidět děti či dospělé, kteří vědomě a záměrně vytvářejí umělé situace, aby jimi komunikovali s diváky a něco jim sdělovali. Psy jsem z této kategorie vyloučil, neboť u nich nepředpokládám snahu

o vědomé a záměrné vytváření sdělné situace, která by se netýkala jich samých; lze jim nasadit klobouček a nechat je kolíbat panenku, ale hádám, že tak nebudou činit vědomě a záměrně s jiným cílem, než získat buřta či kostku cukru - těžko však ve snaze vytvořit určitý obraz a komunikovat jím s divákem.

Je-li dítě schopno herecké autenticity v umělých, znakových postavách, vztazích a situacích divadla, patří na jeviště stejně jako dospělý; rozhodně víc, než neautentický, špatný dospělý herec. Jsou-li děti schopny svým tělem či loutkou vědomě a přitom autenticky vytvářet umělý-divadelní model, znak jednající bytosti, určený k předvádění divákovi, pak jde o divadlo. A toho jsou schopni jak dospělí tak děti - v míře dané věkem, talentem a přiměřeností hereckého úkolu. A to ještě nechávám stranou to, že v moderním herectví jde vždycky o jiskření mezi rolí a jedinečným, konkrétním hercem, a že právě proto může být divadlo hrané dětmi stejně vzrušující, obohacující, tématicky silné a dokonalé jako divadlo mladých, starých či jakýchkoli jiných herců, kteří *divadelně* vypovídají o sobě.

Děti bych tedy z onoho bonmotu vynechal, nebo bych jej používal jen s vědomím, že pravda je poněkud složitější, než si žádá efektnost bonmotů. Luděk Richter

V jakési hodině pedagogiky na škole, kam jsem kdysi docházela, mě zaujal pedagogický systém J. A. Komenského. Vycházel z předpokladu, že pro dítě je přirozené a vhodné, aby postupně, tak jak roste, pohybuje se a objevuje svět, se zvětšoval jeho životní prostor. Výchovné a vzdělávací instituce odpovídaly této myšlence. První etapu života má dítě prožít v mateřském klíně („škola mateřská"), další ve škole, která je v místě žákova bydliště - v každé obci (tuším „škola obecní"), další - vyšší školy byly v každém okresním nebo krajském městě a nejvyšší v městě hlavním. A teprve potom následovalo cestování za hranice země a zahraniční university. Nepamatuji si už názvy všech typů škol. Ale podstata a výzva tohoto systému je mi zřejmá: nespěchejme na děti s cestováním do velkých dálek, dokud si neprolezou a neprošlapou vlastní dvoreček. A představuji si všechny ty školní a okresní a krajské a národní a mezinárodní divadelní přehlídky, kam vyvážíme děti někdy už od raného školního věku. A všelijaké vhodné i nevhodné divadelní prostory, na jejichž jevištích se mladí divadelníci ocitají.

Myslím, že hraní divadla je pro děti prospěšná činnost již od předškolního věku. Otázka je s kým, před kým nebo pro koho dítě divadlo hraje a v jakém prostoru, na jakém jevišti a jestli vůbec na jevišti?

Malé děti si hrávají divadlo (loutkové) samy pro sebe - když oživují zvukem a pohybem různé věci a hračky. Buď si hrají jen samy se sebou nebo do hry vtáhnou dalšího „herce" - partnera ve hře, spoluhráče - a oba jsou herci i diváky současně. Zde není třeba jeviště ani hlediště, ani diváků. Hráči si vystačí sami. A pozoruje-li hru někdo třetí zvenku, je to hráčům jedno, protože jsou ponořeni do své hry a diváky nevnímají. Nepotřebují ještě svou hrou někomu „venku" něco sdělovat. Hrají si jen pro vlastní potěšení. (Paradoxně pozorování takové hry bývá někdy pro diváka zajímavější než sledování nacvičeného představení.)

Besídky v mateřských školách a rodinné oslavy a návštěvy bývají příležitostí pro „předvádění dětí". Děti zazpívají, zarecitují nebo zahrají divadelní scénku a jsou za to pochváleny, oceněny či obdivovány. Zde už je prostor rozdělen na jeviště a hlediště. Ale je to prostředí velmi komorní a soukromé, určené jen pro nejbližší příbuzné a rodinné přátele (obývací pokoj, školní třída). Z pohledu dítěte je jeho vystoupení jakýmsi „nezabaleným dárkem"- něco se naučí, připraví si to a předvede - aby potěšilo své blízké (a bylo pochváleno). Z pohledu diváků jde o radost z vlastního dítěte, z toho jak je milé, šikovné, tvořivé a učenlivé.

Podobné situace se myslím odehrávají i na letních táborech a školách v přírodě, kdy si jednotlivé skupiny dětí pro sebe navzájem připravují divadelní výstupy - aby pobavily sebe i ostatní. Jsou to představení pro jednu příležitost, pro jednu společnost. A myslím,

že pro nedivadelní prostor. Kdybychom tvar takového představení chtěli zafixovat, přenést na divadelní jeviště a zopakovat pro veřejnost - setkalo by se dílo nejspíš s rozpaky mezi herci i diváky.

Zmíněné úsloví „dítě na jevišti nepatří“ se myslím týká takového divadelního prostředí, kde je publikum složeno z nezaujatých diváků - ti se nepřicházejí podívat na své děti či kamarády, ale jdou na hru, na představení. A očekávají, že herci budou z jeviště k nim, divákům, promlouvat, budou jim něco sdělovat, vnímat odezvu publika a budou si chtít hrát s tou vzájemnou komunikací. A je otázka, jestli a kdy je dítě na takovou divadelní komunikaci zralé.

Myslím, že kritériem zralosti pro vstup na divadelní jeviště by mohla být motivace herce: jestli má potřebu a touhu hrát tu hru opakovaně a hrát ji pro diváky, má-li v sobě ten „přetlak“ sdělovat něco druhým prostřednictvím hry na jevišti. (Aby to nebylo jen přání učitelů a vychovatelů.) Strach lze překonávat, dovednostem se lze učit. Ale nemá-li člověk v sobě tu touhu, nemá myslím na jevišti co dělat. (Předvádění dovedností, vtipných nápadů a roztomilých dětí na jevišti mě jako diváka obtěžuje.)

A má-li dítě takovou touhu a chuť, je pak myslím na učitelích a režisérech, aby ho jako herce připravovali na pobyt na jevišti, aby mu umožnili zkoušet si tam být, stát, vnímat prostor, uchopovat ho a stavět mosty mezi jevištěm a hledištěm. Protože vymyslet a vyrobit loutky, kulisy nebo kostýmy a nacvičit hru podle scénáře je jenom část práce. To ještě není jisté, zda se podaří podat takový „dárek“ divákům přes propast mezi jevištěm a hledištěm rozprostřenou.

A po vzoru Komenského: postupujme pozvolna, od známého domácího prostředí a komorních prostor k větším a vzdálenějším. Nespěchejme na velká jeviště a mezinárodní přehlídky. Co je doma milé a blízké, může být za humny cizí, rozpačité a nepřijaté. Sama jsem jako divák několikrát pocítila velký rozdíl v tom, jak vnímám dětské představení v učebně „dramaťáku“ a potom přenesené na jeviště divadelní přehlídky.

Hana Voříšková

Kdysi dávno jsem viděl monolog jakéhosi starého charakterního herce. Přivedl si na jeviště dvě obrovské strakaté dogy. Lehly si mu k nohám a on vedl svou řeč. Když skončil sklidil veliký potlesk zaplněného sálu. Nevím kdo to byl, ani co recitoval. Vím jen, že jsem se ptal jed- noho z diváků, co tomu říkal. „Bylo to úžasné, ty dogy!“ V tom případě tedy pes na jeviště patří.

Ale teď jinak. Nesnáším zoologické zahrady, varieté, cirkusy. Mám rád soutěžení psů při vyhledávání stopy, hledání předmětů, aportování. Viděl jsem kamaráda se psem na stadionu, kde bylo dva tisíce lidí. „Musí si zvyknout na lidi“, pravil. Pak skončili na druhém místě na mistrovství světa v Itálii, tedy pes i on. Je tohle divadlo? Tisíce lidí a všichni se dívají.

Viděl jsem v nedaleké vsi Naše furianty. A protože se v té době v místě „pohybovalo“ hodně dětí, hrály v tomto představení téměř všechny ze vsi. Stejně jako kulis bylo i lidí. Moje Jiřinka, když jsme odcházeli po přestávce, pravila: „To je ale důležité, patří to ke koloritu obce, stmeluje to lidi. Najdou společný zájem, zálibu.“ Musím přiznat, že to má něco do sebe.

Ovšem pes na jevišti, který slouží jako dekorace?! To měl by být raději plyšový. Je působivé a legrační, když přinese v mordě noviny, nebo odskočí a přivede paničku. Funguje to a pro diváka je to „roztomilé“ či „legrační?“ nebo účelové. Stejně jako přivedu na jeviště hordu dětí, protože je jich v místě zrovna hodně.

Pes je věrný přítel (klišé), vím o čem mluvím, neboť jednoho mám za kamaráda, ale na jeviště bych ho nevzal. Nesnesl bych ten jeho psí pohled, jak se dívá na utrpení herců a ještě více diváků. (Záleží na inscenaci?) Pes nepozná, zdali je inscenace dobrá nebo špatná. (Stejně jako vy nepoznáte u medvěda jakou má náladu, neumí se ani mračit ani smát.) Pes je věrný, ale cvičený.

Dítě nesmí být cvičené. I když to spojení „Dobře jste to nacvičili“, je v laické veřejnosti celkem běžné. Divadlo s dětmi se dá „nacvičit“. A ten prcek si pak dlouho myslí, že tohle je

divadlo. Mám kostým, jeviště, režiséra, světlo, diváky. Rodiče nadšeně tleskají, kamarádi mne obdivují. Dítě na jevišti patří, ale ne jako cvičená opička, nebo vychovaný pes.

Dítě vezmeme za ruku a vedeme. Objevujeme pro něj nový, třeba imaginární svět Divadlem jsem se připravoval do života, protože vytvářelo naprosto nečekané situace pro můj dětský svět. Krásné i kruté. Divadlo přece nemá jen „funkci" divadelní. Mělo by (a schválně říkám mělo by) připravit děcko na nejrůznější životní situace, mělo by rozvíjet jeho fantazii, osobnost, etc., etc. Ne vždy to vyjde, ale za pokus to stojí. Jen je potřeba najít toho, co vezme za ruku a příliš „nepřekáží". A pak ten, co nepřekáží, pozná princip zpětné vazby, Ať tak či onak. V dobrém či jiném. Děti do divadla patří. O psech si nejsem tak jistý. A jsem zase na začátku! Vladimír Chajda Procházka

Pokud se jedná o psy, to rozhodnutí ponechám na lidech, kteří ty psy na divadle nutně potřebují. Ať si to vyřeší sami, zdali ano, nebo ne.

A co se týče dětí, srovnávat je se psy na jevišti pokládám za krajně nechutné. Na rozdíl od zvířátek děti mají emoce a paměť. A dají vám to znát, zdali divadlo rády. Zdali se chytily „drápkem". I když třeba nevydrží hrát divadlo až do dospělosti, zůstanou jim vzpomínky. A pokud mě někdo z mých bývalých svěřenců osloví a vzpomíná, „hrál jsem tenkrát Ivánka, čerta, zbrojnoše, princeznu...", je to roztomilé. Zvlášť, když jsem Ivánka neviděla čtyřicet let a on už je to dnes pořádný Ivan a vůbec bych ho nepoznala.

S dětmi se má divadlo začít hrát už v pěti šesti letech. To je ten pravý „hrací" věk. Dítě nemá zábrany a je upřímné a přirozené ve svém projevu. Ať mi řekne někdo z těch učených pánů/paní, kdy sám začal hrát divadlo.

Dětství v nás přetrvává celý život. Máme ho v sobě a pomáhá nám žít. (Někdy taky ne. To když je dětství smutné - a takových lidí je mi moc líto.) A kdyby z těch dětí, které v mládí divadlo začaly hrát, byli „jen" dobří diváci, copak je to málo? Hana Kratochvílová

Výrok, že děti a psi nepatří na jeviště, jsem slyšel a nesouhlasím s ním, připadá mi, že je to bonmot kohosi vtipného, ale je to, myslím, víc efektní bonmot než pravda.

Anebo dobrá, přijměme to, ale buďme důslední, nenechme děti zpívat a tancovat a za žádnou cenu jim nedávejme do rukou pastelky nebo nedejbože štětec, aby nám svými paskvily nezaneřádily i další druhy umění.

Kde je ta hranice „vědomé umělecké výpovědi, jíž nejsou děti, vzhledem ke stupni svého psychofyzického vývoje, schopny a dospělí houfně ano?" Já jsem asi před dvaceti lety slyšel ve Strážnici zpívat desetiletého kluka tak, že mi běhal mráz po zádech, jak to bylo krásné, čisté a přesvědčivé. Nejen mně, celému amfiteátru. Dodnes si to vystoupení pamatuju a šel bych na něj kdykoliv znovu, kdyby ta jeho věková kategorie nebyla tak pomíjivá. Bylo to umění? Zpíval. Hra na hudební nástroj znamená roky cvičení a bez bravurní techniky je umělecký projev hudebníka značně limitován, ale ve zpěvu, vpráci s nástrojem, který se učíme ovládat už od prvních okamžiků po narození, je to něco jiného. Slyšel jsem například spoustu vynikajících dětských pěveckých sborů, jejichž vystoupení jsou díky dobrému vedení opravdovým uměleckým zážitkem, a i já sám jsem několik let v takovém sboru působil, projel s ním kus Evropy a pamatuji si, jak vážně a zodpovědně jsme my, lidská mláďata, tehdy to svoje zpívání brali.

Nebo výtvarné umění. Jako zaměstnanec kulturního střediska jsem se před lety podílel na organizaci výstav umělců, jejichž obraz bych si nepověsil ani do garáže, přestože pro svou uměleckou tvorbu byli kvalifikováni jak věkem, tak mnohdy i akademickým vzděláním. Na druhé straně znám jednoho generálního ředitele, který má ve své kanceláři obraz, malovaný desetiletým dítětem z dětského domova, žádnou vnučkou, jak by to bylo pochopitelné, a já tomu

obrazu rozumím, vnímám *nedokonalost v technice*, která je v tom věku pochopitelná, vnímám jisté citové nasměrování dané prostředím, odkud to dítě je, ale přes to všechno na mně ten obraz mluví uměleckými prostředky svého oboru a já je vnímám jako výpověď tvůrce, v níž je odsudek pokrytectví nás dospělých, sny o budoucím životě i humor. Dívám se na ten obraz a říkám si „Kde se to v tom dítěti, sakra, vzalo?"

A jděte se podívat před hlubocký zámek, na který se dívám z okna našeho domu, jakou hrůzu tam cpou jihočeští „umělci" německým turistům...

V tom výčtu uměleckých oborů, v nichž se vedle dospělých angažují také děti, je jedna výjimka, o níž se já osobně domnívám, že je pro děti nevhodná, a to je společenský tanec. V tomto oboru nejsem nijak hlouběji vzdělán, proto by můj názor měl být brán jako názor laika. Chápu všechny latinsko-americké i evropské párové tance jako specifickou formu komunikace mezi muži a ženami, v některých případech doslova jako sexuální komunikaci s užíváním mnoha erotických symbolů, smyslných pohybů a tomu odpovídajícího rafinovaně vyzývavého vzhledu tanečníků, za nošení podobně vypadajících plavek na veřejnosti se v některých vyspělých zemích ještě před padesáti lety na plážích zatýkalo. Pokud takový tanec vidíte v provedení dospělých tanečníků, může to být zážitek okouzlující a dokonce i inspirující, vidím-li ale něco podobného v provedení devíti-desetiletých dětí, nalíčených a nastrojených tak, aby se co nejvíce podobaly svým dospělým vzorům, a vidím-li je tančit tance se všemi výše zmíněnými atributy, jde z toho na mně hrůza a umiňuji si, že jestli někdy moje vlastní děti projeví touhu něco podobného dělat, radši jim zlámu obě nohy.

Na začátku svojí úvahy jsem se nezmínil o literatuře. Z pochopitelných důvodů. Ze všech prostředků, jimiž lze ostatním lidem sdělovat svoje myšlenky a city, je psané slovo prostředek patrně nejobtížněji zvládnutelný a zdá se mi, že v literárním projevu je hraniční čára mezi dětstvím a dospělostí nejvýraznější, byť se na první pohled zdá, že i pro děti platí, že stačí přečíst dostatečné množství knih, ovládat gramatiku, mít cit pro jazyk a člověk se „propíše" na odpovídající úroveň. Možná je to tím, že literatura je vždycky sama, sama sebou, zatímco divadlo, tanec a hudba jsou výsledkem spojení prostoru, rytmu, intonace, výtvarné složky, slovesné složky (kromě tance) atd., tyto prostředky se navzájem doplňují a posilují a výtvarné umění, stojící taky většinou jen samo o sobě, je tak mnohotvárné, tak bezbřehé v množství stylů a výrazových prostředků, že i mladý tvůrce si v něm dokáže najít svojí cestu, aniž by musel ovládnout a dodržovat často striktně dané konvence v jiných oborech.

Ale zpět k divadlu, o němž tato úvaha vlastně je. Nevím, proč by děti neměly patřit na jeviště. Divadlo funguje na principu nepsané dohody, že např. herec Jiří Hanousek z Ústí bude hrát postavu Othella, herečka Nováková bude hrát Desdemonu a v posledním dějství bude postava hraná panem Hanouskem držet postavu hranou paní Novákovou pod krkem a *jako* jí uškrtí. My diváci se na to díváme, víme, že je to HRA a když to Hanousek, Nováková a režisér umí, můžeme být dojatí, stržení tím předváděným příběhem, okouzlení, rozhořčení atd., přesně tak, jak to velký William zamýšlel. Nebo si taky můžeme v duchu říkat, že je to nuda, že by se pan Hanousek měl raději živit něčím jiným a paní Nováková by si snad zasloužila uškrtit doopravdy a inscenace je k neukoukání.

Nevím, proč by v duchu podobné dohody nemělo platit, že desetiletá Pavla Kučerová bude hrát princeznu na hrášku a její o rok starší bratr bude hrát pana krále. Proč jsme přijali žárlivého černocha pana Hanouska a odmítáme přijmout pana krále malého Kučery? Je to stejná hra na JAKO, rozdíl je jen v tom, že děti zatím neovládají herecké řemeslo tak, jako profesionální herci a jejich herectví je limitováno mimo jiné i zatím malou lidskou zkušeností. My přeci nemůžeme chtít od dítěte na jevišti stejné herectví jako od dospělého profesionála, musíme se na ně dívat s vědomím, že divadlo v provedení dětí je pedagogický prostředek, jímž si děti osahávají svět, do kterého vstupují, a je-li dobrý režisér (v případě dětí spíš peda-

gog), je míra mezi didaktickou funkcí a divadelností toho, co nám děti hrají, vyvážená tak, že nás to osloví, dojme a strhne podobně jako dobré představení profesionálů. Podobně, ne stejně. Měli bychom si uvědomovat, že ta nepsaná dohoda mezi herci a diváky, díky níž divadlo funguje, by měla být trochu jiná, že by v ní mělo být zahrnuto i vědomí, že stejně jako ve výtvarném, hudebním, tanečním i literárním projevu, jsou tu hranice, které zatím tu uměleckou výpověď omezují.

Zmiňoval jsem tu fiktivní profesionální herce, profesionální tím, že dostávají honorář. V poslední době nějak nemám na profesionální divadlo štěstí. Viděl jsem snad padesát představení, hraných poměrně talentovanými a řemeslně vybavenými herci v inscenacích, které jako celek kulhaly na obě nohy, chybělo nosné téma, důraz na to, o čem to vlastně je, chyběla jasná a nápaditá režijní koncepce, všechno se rozmělňovalo do desítek drobných extempore, která brzdí a znečitelňují příběh, na jevišti exhibovali do sebe zahledění narcisové, kteří nesloužili společné umělecké výpovědi, ale jen sami sobě. Pokud tihle umělci, na rozdíl od dětí, na jeviště patří, tak jsem rád, že mi naštěstí snad už nikdo nemůže nařídit být v hledišti. Mně ne, děti to mají horší, dětí se totiž nikdo neptá. Učitelky od nich vyberou peníze a naženou je do hlediště, to bohužel zatím nikdo neřekl, že děti a kočky nepatří do hlediště, třeba s ohledem na zdravý psychický vývoj dětí a koček... Snad se aspoň jednou dočkám v médiích zprávy, že třeba děti z mateřské školy ve Lhotě umlátily herečku Blanku Zabilkovou po představení bačkůrkami...

Zapomněl jsem na psy. Napadá mně, že ten bonmot mohl být míněn taky tak, že v některých inscenacích i filmech občas dospělí umělci POUŽÍVAJÍ vedle jiných rekvizit i živého psíka, prase, koně či dítě, protože autor to tak napsal a plyšová hračka vypadá blbě. V tom případě rozumím, že někdy bývají umělci rozezleni, protože ta zvířátka i děti mají tendenci utíkat, dělat něco úplně jiného, než viset poslušně umělci na ruce, vydávají nenarežírované zvuky a bez varování vyměšují na prkna, která znamenají svět. Jsem pro to, aby v tomto případě bylo používání takových tvorů na jevišti co nejpřísněji zakázáno. Mirek Slavík

Se psy nemám zkušenost. Děti - to je jiná. Už od nejútlejšího věku dítě neslyší nic jiného, než: „Ukaž, jak jsi velký!“, „Jak dělá kozička?“, „Řekni teta!“ atd., atd. Není divu, že se potom děti chtějí předvádět (samozřejmě ty odvážnější). Starší děti si zase neustále „na něco“ hrají - na mámu a tátu, na pejsky, na ZOO, na obchod, na školu, na paní doktorku... Ze své praxe vím, že právě tady z toho neřízeného hraní kolikrát vzniknou nádherné nápady, rozhovory a situace. Samozřejmě, že děti svým mluvením i jednáním při hraní si „na něco“ nebo „na někoho“ hodně napodobují své okolí, rodiče, kamarády i dospěláky. Ale pokud chceme s dětmi dál pracovat na nějakém příběhu, je třeba jim pomoci, dovést je formou hry k danému cíli, který je samozřejmě přiměřený věku dětí, jejich slovnímu vyjadřování a chování.

V současné době pracuji hlavně s malými dětmi z 1. stupně ZŠ, které jsou bezprostřední a tvárné. Ve školní družině je čas na hraní. Ale vybrat něco, co by se hodilo na jeviště je složitější. Pokud se to povede a děti příběh baví a opravdu ho prožívají a dokáží se ztotožnit s hranou postavou, je pro ně překonání trémy na jevišti posledním krůčkem. Někdy děti příběh tak zaujme, že si ho „nepřehrávají“ jen ty, které chodí do „dramaťáku“, ale celá školní družina. A to je potom radost z odvedené práce. U nás je vystoupení na jevišti vlastně i vyvrcholením celoroční práce. Může to být jeviště třeba jen v rámci třídy, školní družiny nebo školní akademie. Ale kvůli zkušenosti dětí, aby viděly, „jak to dělají jinde“, je vhodné vyjet i jinam a vzájemně se potěšit. Vždyť zářivé dětské oči jsou největší odměnou pro každého, kdo se dětem věnuje.

Nevím, kdo řekl: „Děti a psi na jeviště nepatří“. Ale zase někdo jiný prohlásil, že „život je jedno velké jeviště“. Dítě je přece malý člověk se svými věkovými zvláštnostmi. A proč by z něho měly být právě děti odstrčeny? Drahomíra Heverová

Každý z nás se často setkává s otázkou, co z divadla pro děti a mládež stojí za vidění, které inscenace bychom mohli rodičům, školám nebo kulturním zařízením doporučit. Předkládáme vám již osmnáctý pokus o odpověď:

INSCENACE
PRO DĚTI A MLÁDEŽ DOPORUČENÉ DDD

PODZIM 2009

Neděláme si nárok na úplnost tohoto seznamu a nepovažujeme ho za "konečný". Vydáváme jej jednou ročně, doplňujeme a obměňujeme jej podle aktuální situace. Víme také, že to je jeden z možných pohledů a nikomu jej nevnucujeme: nabízíme určitou záruku, jejíž kvalitu si může každý sám ověřit a rozhodnout se, zda jí chce nadále věřit či ne.

Seznam je kolektivním dílem odborníků sdružených ve Společenství pro pěstování divadla pro děti a mládež DOBRÉ DIVADLO DĚTEM, kteří inscenace do seznamu navrhují a následně hlasováním doporučují na základě osobního shlédnutí. Jde o odborníky z celé České republiky, zabývající se tvořivou prací s dětmi z pohledu psychologie, pedagogiky, dramatické výchovy, divadla, jakož i dalších uměleckých disciplin.

Na další spolupráci s vámi se těší
DDD, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, osDDD@seznam.cz

VĚK INSCENACE

3 - 9 **MŮJ MEDVĚD FLÓRA**
Pohrávání si s knížkou Daisy Mrázkové pro všechny, kdo si rádi čtou, představují, vymýšlejí a mají chuť hrát si.
KEJKLÍŘ Praha
Autor: Daisy Mrázková, Luděk Richter, režie, scénografie a hudba: L.Richter, hraje M+Ž: 1+1, druh loutek: panáček,
prostor: hala, interiér i exteriér, max. 100 div. Délka: 45 min. N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

3 - 12 **ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA**
TEATR VÍTI MARČIKA Hosín
Autor, režie a hudba: V.Marčík, scénografie: R.Štolbová,
hraje M+Ž: 1+0, druh loutek: marionety na drátě,
prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér. Délka: 50 min. N
Spojení: Vítězslav MARČÍK, fara, 373 41 Hosín, tel.: 387 227 933

4 - 6 **JAK SE HLEDAJÍ PRINCEZNY**
Maňásková komedie s živými herci a přímými kontakty s dětmi.
BOŘIVOJ Praha
Autor: Milada Mašatová, režie a scénografie: M.Vydrová, hraje M+Ž: 0+3
Druh loutek: maňásky, prostor: hala, interiér i exteriér, max. 120 div. Délka: 45 min. N
Spojení: Mirka VYDROVÁ, Šmeralova 19, 170 00 Praha 7,
tel.domů: 233 372 128, 732 957 373, e-mail: mirka.vydrova@centrum.cz

4 - 8 **BYL JEDNOU JEDEN**
POLI Hradec Králové
Autor a scénografie: J.Polehňa, režie: J.Polehňa, D. Illich,
hraje M+Ž: 2+0. Druh loutek: maňásci, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér, max. 250 div. Délka: 40 min. A
Spojení: Jiří POLEHŇA, SNP 616, 500 03 Hradec Králové 3,
tel.domů: 495 544 076

4 - 8 **JAK MEDVĚDI VAŘILI**
KRAB Praha
Autor, režie, scénografie a hudba: K. Skalická a B. Kocábková,
hraje M+Ž: 0+2. Druh loutek: maňásci aj., prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér, max. 120 div. Délka: 45 min. A
Spojení: Barbara KOCÁBKOVÁ, K Horkám 36, 102 00 Praha 10,
tel.: 603 791 621, e-mail: krystynas@volny.cz

4 - 9 **K ČEMU JSOU MOSTY PŘES ŘEKU**
60 minut básniček, písniček, her a hádanek pro nejmenší, ale i pro dospělé, kteří si ještě umějí hrát.
KEJKLÍŘ Praha
Autor: Jiří Žáček, L.Richter, režie: L.Richter, scénografie: Věra Čížkovská,

L.Richter, hudba: Štěpán Filcík, hraje M+Ž: 1+1.
Prostor: ulice mezi div., interiér i exteriér, max. 100 div. Délka: 60 min. N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2,
tel.domů: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

4 - 10 **ČERNOŠSKÁ POHÁDKA**
Jednoduchý příběh s rytmícky říkadly a hrou na bubny.
DRAK Hradec Králové
Autor: soubor, režie: Jiří Vyšohlíd a soubor, scénografie: Petr Matásek,
hudba: J. Vyšohlíd, hraje M+Ž: 3+0. Prostor: kukátko, interiér,
tech. podmínky: 5x6x3,5 m, 3x380 V, zatemnění. Délka: 50 min. S
Spojení: DRAK, Hradební 632, 500 02 Hradec Králové 2,
tel.: 495 514 721, 495 515 543, e-mail: info@draktheatre.cz

4 - 10 **O SLEPIČCE**
Jak běhala, když zjistila, že „...leží tam na dvoře, má nožky nahoře".
JARKA HOLASOVÁ Provodov
Autor: Božena Němcová, úprava, režie a scénografie: J. Holasová,
hraje M+Ž: 0+1. Druh loutek: plošné, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér,
max. 100 div. Délka: 25 min. A
Spojení: Jarka HOLASOVÁ, Václavice 50, 549 08 Provodov-Šonov,
tel.domů: 491 423 807, 728 483 021, e-mail: Jarka.Holasova@seznam.cz

4 - 10 **O ŠEVCI KUBOVI**
Když se švec Kuba ve světě potká s hloupostí ve všech podobách,
vrátí se raději k hodné ženě.
MRAK Havlíčkův Brod
Autor: Yvonna Kršková, úprava a režie: Jan Prokeš, scénografie:
František Štibor, hudba: Josef Melena, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: manekýn, prostor: kukátko, interiér, maxim. prostor: 300 div.,
tech. podmínky: 4x4 m, 4 židle, základní nasvícení. Délka: 50 min. N
Spojení: Josef MELENA, Nad tratí 446, 580 01 Havlíčkův Brod,
tel.: 603 518 815, e-mail: uni.art@tiscali.cz

4 - 10 **OŘÍŠKOVÁ CHALOUPKA**
Docela malé a tiché loutkové divadlo, inspirované pohádkou O perníkové chaloupce.
HANA VOŘÍŠKOVÁ Choceň
Autor, režie a scénografie: Hana Voříšková, hraje M+Ž: 0+1.
Druh loutek: tyčkové plošné, prostor: kukátko, hala, interiér, max. 30 div.,
tech.podmínky: stůl. Délka: 20 min. N
Spojení: Hana VOŘÍŠKOVÁ, Krawcova 1130, 565 01 Choceň,
tel.domů: 465 471 767, e-mail: H.Voriskova@seznam.cz

4 - 10 **PEJSEK A KOČIČKA**
Inscenace inspirovaná Povídáním o pejskovi a kočičce J.Čapka, ale i dobou,
kdy bylo toto Povídání napsáno.
DIVADÝLKO KUBA Plzeň

Autor: František Kaska, P.Mlád dle Josefa Čapka, režie: F.Kaska, P.Mlád, scénografie: Jaroslav Hrubý, hudba: různí autoři, hraje M+Ž: 1+1.
Prostor: kukátko, interiér, max. 150 div. Délka: 45 min. N
Spojení: Petr MLÁD, Dobřanská 123, 320 00 Plzeň, tel.domů: 377 828 384, 737 173 667, 731 573 751, e-mail: divkuba@seznam.cz

4 - 10 **ŠTĚNĚ NEBO ŠPENÁT**

Narodilo se štěňátko, ale není jako ostatní psi - je zelené.
DRAK Hradec Králové
Autor: Gyula Urbán, režie: Jiří Vyšohlíd, scénografie: Marek Zákostelecký, hudba: J. Vyšohlíd, hraje M+Ž: 3+1. Druh loutek: manekýn, prostor: kukátko, interiér, tech. podmínky: 7x7x4 m, zatemnění, 3x230/400V 32A
Spojení: DIVADLO DRAK, Hradební 632, 500 03 Hradec Králové 1, tel.: 495 514 721, -543, e-mail: info@draktheatre.cz

4 - 10 **TÁTA, MÁMA A JÁ**

Podle pohádky O Palečkovi.
BOŘIVOJ Praha
Dle inspirace K. Nováka úprava, režie, scénografie a hudba: Mirka Vydrová, Martin Plešek, hraje M+Ž: 1+1. Druh loutek: manekýn-panenka, prostor: kukátko, hala, komorní interiér. Délka: 45 min. N
Spojení: Mirka VYDROVÁ, Šmeralova 19, 170 00 Praha 7, tel.domů: 233 372 128, 732 957 373, e-mail: mirka.vydrova@centrum.cz

4 - 10 **TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA**

O panovačnosti, o pokoře, o osudu a jeho naplnění vypráví jedna z našich nejkrásnějších národních pohádek.
KEJKLÍŘ Praha
Autor: Karel Jaromír Erben, úprava, režie: L.Richter, scénografie: Karel Vostárek, L.Richter, hudba: Karel Šefrna, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: marionety na drátě, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér, max. 150 div. Délka: 45 min. N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.domů: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

4 - 10 **ŽABÁK VALENTÝN**

BUCHTY A LOUTKY Praha
Na motivy německé pohádky Burny Bose napsal a režie: Marek Bečka a soubor, hudba: Vít Brukner a soubor, scénografie: Bára Čechová, hraje M+Ž: 1+2. Tech. podmínky: 4 x 4 m, max. 80 diváků, 220 V. Délka: 45 min. N
Spojení: Lea MATVIJOVÁ, tel.: 234 651 249, 606 432 501, e-mail: buchtyaloutky@volny.cz

4 - D **BAROKNÍ OPERA**

Staročeská komická opera o komínku zedníky nakřivo postaveném.
BRATŘÍ FORMANOVÉ Praha
Autor a hudba: Karel Loos, úprava: kolektiv, režie: Petr Forman, scénografie: Jan Marek, Mir. Trejtnar, Matěj Forman, hraje M+Ž: 3+0.

Druh loutek: marionety na drátě, prostor: hala, kukátko, interiér, max. 150 div.
Délka: 60 min. N
Spojení: Blanka BORŮVKOVÁ, Wuchterlova 16, 160 00 Praha 6, tel.: 224 313 151

4 - D **DOBRÁ RÁNA**
ČMUKAŘI Turnov
Autor: soubor, režie: J.Ipser, Daniela Weissová, scénografie: J.Ipser,
hraje M+Ž: 1+2. Druh loutek: maňásek, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér.
Délka: 30 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov,
tel.domů: 481 323 467, tel.zam.: 481 351 111

4 - D **KAŠPÁREK CHODÍ PĚŠKY**
ČMUKAŘI Turnov
Autor a režie: soubor, scénografie: J.Ipser, R.Zemenová, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: maňásek, javajka, marioneta, prostor: hala, interiér i exteriér.
Délka: 45 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov,
tel.domů: 481 323 467, tel.zam: 481 351 111

4 - D **PIŠKANDERDULÁ ANEB JOSEFE**
Poetická procházka možnostmi loutkového divadla.
VĚRA A FRANT. VÍTKOVI Hradec Králové
Autoři a režie: V. a F.Vítkovi, scénografie: F.Vítek, hraje M+Ž: 1+1
Druh loutek: různé, prostor: amfiteátr, kukátko, interiér i exteriér. Délka: 90 min. N
Spojení: Věra a František VÍTKOVI, Karla Tomana 43, 500 00 Hradec Králové,
tel.domů: 495 514 140

4 - D **TRAKAŘ**
Tři téměř anekdotické příběhy z celé Evropy.
TRAKAŘ Praha
Autoři a režie: Vl.Tausinger, Ant.Novotný, Karel Vostárek, scénografie: K.Vostárek, hraje M+Ž: 2+0. Druh loutek: předměty, prostor: exteriér. amfiteátr. Délka: 20 min. N
Spojení: Vladimír Tausinger, Hvozdíkova 2577/7, 106 00 Praha 10, tel: 272 651 633

4 - **DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ**
Klasická pohádka v netradičním zpracování, plná písniček.
ŠUMAVSKÝ OCHOTNICKÝ SPOLEK Prachatice
Lidová pohádka, úprava a režie: Jaromír Popiel, hraje M+Ž: 3+0. Kukátko, interiér. A
Spojení: ŠOS, Horní 170, 383 01 Prachatice, tel.: 724 762 252, popielj@seznam.cz

4 - **DRAČÍ POHÁDKY**
Tři pohádky o dracích.
ČMUKAŘI Turnov
Autor (1 na mot.Františka Langra), režie, scénografie a hudba: Daniela Weissová, Jaroslav Ipser, hraje M+Ž: 1+1. Druh loutek: marioneta, maňásek, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér. Délka: 45 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov, tel.domů: 481 323 437

4 - **HRNEČKU, VAŘ!**
Klasická pohádka K. J. Erbena pro nejmenší i pro dospělé.
JARKA HOLASOVÁ Provodov-Šonov
Autor: Karel Jaromír Erben, úprava, režie a scénografie: J. Holasová,
hraje M+Ž: 0+1. Druh loutek: maňásci, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér.
Délka: 25 min. A
Spojení: Jarka HOLASOVÁ, Václavice 50, 549 08 Provodov-Šonov,
tel.domů: 491 423 807, 728 483 021, e-mail: Jarka.Holasova@seznam.cz

4- **MATĚJ A ČARODĚJNICE**
Pohádková komedie z nevázané čarodějnické školy.
DS TJ SOKOL Lázně Toušeň
Autor: Helena Němcová, Václav Vedral, režie: Dušan a Anna Müllerovi,
interiér i exteriér, tech. podmínky: 6x5 m + forbína. Délka: 55 min. A
Spojení: Jan KRÁLÍK, Nehvizdská 167, 250 89 Lázně Toušeň,
tel.domů: 736 541 858, 737 581 825, e-mail: dslt@seznam.cz

4 - **MŇAM-POHÁDKY**
Vaříme a jíme na jevišti.
DIVADÝLKO KUBA Plzeň
Autor: František Kaska, Petr Mlád, režie: P.Mlád, scénografie: Dagmar Jandová,
hraje M+Ž: 1+1. Druh loutek: spodové, manekýn, prostor: kukátko, interiér.
Délka: 45 min. N
Spojení: Petr MLÁD, Dobřanská 123/3008, 320 12 Plzeň, tel.domů: 377 828 384,
731 573 751, e-mail: divkuba@seznam.cz

4 - **MODREJ DRAHOKÁMEN ANÓBRŽ ZELENÁ GIZELA A MRKVAJZNÍCI**
Pohádka pro nejmenší s překvapivou pointou.
DE FACTO MIMO Jihlava
Autor: Markéta Ketnerová, Martin Kolář, režie: soubor,
scénografie: Martin Skřítek Kolář, hudba: Michal Šmidla Pokorný,
hraje M+Ž: 4+0. Druh loutek: různé, prostor: hala, kukátko, interiér. Délka: 40 min. A
Spojení: Martin Skřítek KOLÁŘ, Brněnská 15, 586 01 Jihlava,
tel.domů: 775 628 272, e-mail: dfm@seznam.cz

4 - **PLECHOVÉ POHÁDKY**
KORDULA Liberec
Autor: M. Mašatová, režie a scénografie: P. Kordová, hraje Ž: 1.
Druh loutek: manekýn, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér. Délka: 45 min. A
Spojení: Pavlína KORDOVÁ, 5. května 41/94, 460 01 Liberec,
tel.domů: 485 102 509, e-mail: kordula@seznam.cz

4 - **PLETENÉ POHÁDKY**
ČMUKAŘI Turnov
Autor: soubor, režie: Jaroslav Ipser, Daniela Weissová, scénografie: J. Ipser
Druh loutek: maňásci, prostor: kukátko, hala. Délka: 45 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov,
tel.domů: 481 323 467, tel.zam: 481 351 111

4 - **POKOJ VÁM**

Docela malá loutková stínohra o narození Ježíše Krista.
HANA VOŘÍŠKOVÁ Choceň
Autor, režie, scénografie: Hana Voříšková, hudba: lidová, hraje M+Ž: 0+1.
Druh loutek: stínové, prostor: kukátko, hala, interiér, max. 10 div.,
tech.podmínky: zatemnění. Délka: 20 min. N
Spojení: Hana VOŘÍŠKOVÁ, Krawcova 1130, 565 01 Choceň,
tel.domů: 465 471 767, e-mail: H.Voriskova@seznam.cz

4 - **PTÁK ŽAL**

Renesanční pohádka o krásné princezně a její cestě za pravým štěstím.
KORDULA Liberec
Autor: Vojtěch Martínek, úprava: Pavlína Kordová, Ruda Krause,
režie: Ruda Krause, scénografie: Pavlína Kordová, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: tyčkové, prostor: kukátko, interiér. Délka: 40 min. A
Spojení: Pavlína KORDOVÁ, Nám. Českých Bratří27/12, 460 01 Liberec,
tel.domů: 485 102 509, e-mail: Kordula@seznam.cz

4 - **TUČŇÁKŮV VÝLET**

Co se přihodí, když se s tučňákem utrhne kra.
KRAB Praha
Autor a režie: Barbara Kocábková, Jana Samková,
scénografie a hudba: B. Kocábková, hraje M+Ž: 0+2. Druh loutek: maňásci, prostor:
kukátko, hala, interiér, max. 100 div. Délka: 45 min. N
Spojení: Barbara KOCÁBKOVÁ, K Horkám 36, 102 00 Praha 10,
tel.domů: 227 860 381, 604 566 330, e-mail: ba.koc@volny.cz

5 - 7 **Z KNIHY DŽUNGLÍ**

Poslyšte píseň o statečném mungovi jménem riki-tiki-tavi.
MINOR Praha
Autor: Rudyard Kipling, Jiří Adámek, režie: J. Adámek,
scénografie: Kristýna Täubelová, hudba: J. Adámek, J. Matásek, hraje M+Ž: 6+2.
Prostor: amfiteátr, interiér, tech.podmínky: úplné zatemnění. Délka: 50 min. S
Spojení: MINOR, Vodičkova 6, 110 00 Praha 1, tel.: 222 231 702,
e-mail: minor@minor.cz

5 - 10 **BRANKA ZAMČENÁ NA KNOFLÍK**

Dobrodružství dvou kluků na motivy Trnkovy Zahrady.
MALÉ DIVADÉLKO Praha
Autor: Iva Peřinová, režie: R. a Anna Novákovi, scénografie: Jaroslav Doležal,
hudba: Vít Herle, hraje M+Ž: 1+1.
Prostor: hala, interiér i exteriér, max. 200 div. Délka: 50 min. N
Spojení: Rostislav NOVÁK, Šumavská 21, 120 00 Praha, tel.domů: 224 256 379

5 - 10 **KEJKLÍŘ**

Z části veselá pohádka ze života na motivy bratří Grimmů v provedení jediného herce a desítek postav.
KEJKLÍŘ Praha

Autor, režie, scénografie a hudba: L.Richter, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: maňásci, plošné, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér, max. 100 div. Délka: 45 min. N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

5 - 12 **SNĚHOVÁ KRÁLOVNA**
Světoznámá pohádka s dvěma herci, mnoha loutkami a točnou.
KEJKLÍŘ Praha
Autor: Hans Christian Andersen, úprava, režie a scénografie: L.Richter, hudba: Karel Šefrna, hraje M+Ž: 1+1. Druh loutek: voděné zezadu, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér, max. 150 div. Délka: 50 min. N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

5 - D **GRÓNSKÁ PÍSNIČKA**
Jak se mají Eskymáci.
HANA VOŘÍŠKOVÁ Choceň
Autor a hudba: Jaroslav Nohavica, režie, scénografie: Hana Voříšková, hraje M+Ž: 0+1.
Druh loutek: plošné, prostor: kukátko, interiér, maxim. 1 div. Délka: 3 min. A
Spojení: Hana VOŘÍŠKOVÁ, Krawcova 1130, 565 01 Choceň, tel.domů: 465 471 767

5 - **HOTEL BERÁNEK aneb POZOR, ZA DVEŘMI JE VLK!**
Veselý maňáskový thriller pro malé interiér velké ovce. Vstup na vlastní nebééézpečí!
STŘÍPEK Plzeň
Autor, režie a hudba: Ivana Faitlová, námět František Kaska, scénografie: I. Faitlová, Viktorka Marečková, hraje M+Ž: 6+4.
Druh loutek: maňásci, prostor: kukátko, hala, interiér, tech.podmínky: 6x6 m, 3 židle, světelný park. Délka: 65 min. A
Spojení: Ivana FAITLOVÁ, Kyjevská 49, 301 57 Plzeň, tel.domů: 377 447 197, tel.zam.: 377 443 182, e-mail: divadlo.stripek@seznam.cz

5 - **JAK JSEM SE ZTRATIL ANEB MALÁ VÁNOČNÍ POVÍDKA**
DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Ludvík Aškenázy, Jan Borna, režie: J.Borna, scénografie: Marek Zákostelecký, Zuzana Krejzková, hudba: Milan Potoček, Jan Vondráček, hraje M+Ž: 9+3, prostor: kukátko, interiér. S
Spojení: Divadlo v Dlouhé, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1, tel.: 224 826 807

5 - **JSOU PRINCEZNY NA DRAKA?**
Tři pohádky o jednom drakovi.
KYSELÉ RYBIČKY, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
Autor: Milada Mašatová, režie a scénografie: soubor, hudba: Marie Tůmová, hraje M+Ž: 2+1.

Druh loutek: manekýn, prostor: kukátko, hala, interiér. Délka: 20 min., Am
Spojení: Romana HLUBUČKOVÁ, 503 61 Lovčice 107, tel.domů: 495 498 527, tel.zam.: 495 486 033

5- **KDYBY PRASE MĚLO KŘÍDLA**
Divadelní setkání s Petrem Skoumalem a jeho dětskými písničkami na texty Emanuela Frynty, Pavla Šruta a Jana Vodňanského.
DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Emanuel Frynta, Pavel Šrut, Jan Vodňanský, režie: J.Borna, scénografie: P.Štětinová, hudba: Petr Skoumal, hraje M+Ž: 8+2.
Prostor: kukátko, interiér. Délka: 100 min. S
Spojení: DIVADLO V DLOUHÉ, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1, tel.: 224 826 777, e-mail: obchodni@divadlovdlouhe.cz

5 - **LOUTKOVÁ HRA S JESLIČKAMI, ZPĚVY A ANDĚLY**
Vánoční hříčka
BOŘIVOJ Praha
Autor: z lidových textů soubor, režie a scénografie: Mirka Vydrová, Jitka Tichá, hudba: lidová, hraje M+Ž: 0+2. Druh loutek: různé, prostor: hala, kukátko, interiér. N
Spojení: Mirka VYDROVÁ, Šmeralova 19, 170 00 Praha 7, tel.domů: 233 372 128, 732 957 373, e-mail: mirka.vydrova@centrum.cz

5- **MYŠKA Z BŘÍŠKA**
Maminko, jak to bylo, když jsem byl(a) ještě v bříšku?
DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Taťjana Lehenová, Jan Borna, režie: Jan Borna, scénografie: Jaroslav Milfajt, hudba: Jan Vondráček, hraje M+Ž: 6+2.
Prostor: kukátko, interiér. Délka: 90 min. S
Spojení: DIVADLO V DLOUHÉ, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1, tel.: 224 826 777, e-mail: obchodni@divadlovdlouhe.cz

5 - **PIRÁTSKÁ POHÁDKA**
Výpravný dobrodružný příběh o lásce a přátelství.
MRAK Havlíčkův Brod
Autor: Jan Prokeš, Yvonna Kršková, režie: Jan Prokeš, scénografie: Luboš Sobotka, Jana Melenová, hudba: Josef Melena, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: tyčové, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér. Délka: 50 min. N
Spojení: Josef MELENA, Nad tratí 446, 580 01 Havlíčkův Brod, tel.: 603 518 815, e-mail: uni.art@tiscali.cz

5 - **PRINC BAJAJA**
Příběh o lásce, odvaze a moudrosti.
DIVADÝLKO KUBA Plzeň
Autor: Božena Němcová, úprava a režie: František Kaska, Petr Mlád, scénografie: Dáša Nesvedová, hraje M+Ž: 1+0.
Druh loutek: různé, prostor: kukátko, hala. Délka: 45 min. N
Spojení: Petr MLÁD, Dobřanská 123, 320 00 Plzeň, tel.domů: 377 828 384, 737 173 667, 731 573 751, e-mail: divkuba@seznam.cz

5 - **TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA**
Bylo - nebylo, stalo se - nestalo?!?
SPOJÁČEK Liberec
Autor: Karel Jaromí Erben, úprava: Rudolf Krause a soubor,
režie: R. Krause, J. Polanská, scénografie: J. Krauseová, M. Kolářová,
hudba: K. Siková, hraje M+Ž: 1+3. Druh loutek: manekýn, prostor: kukátko, interiér,
tech.podmínky: stmívání. Délka: 45 min. A
Spojení: Rudolf KRAUSE, Malá 540, 360 01 Liberec,
tel.domů: 482 412 115, 607 717 441, e-mail: krause@kvkli.cz

5 - D **JAK SI HRAJÍ TATÍNKOVÉ**
Pohádka uprostřed dílny.
DRAK Hradec Králové
Autor: Josef Krofta a kolektiv, režie: Jos. Krofta, scénografie:
Marek Zákostelecký, hudba: Jiří Vyšohlíd, hraje M+Ž: 5+0.
Druh loutek: manekýni, předměty, prostor: kukátko, interiér, tech.podmínky:
7x9x5 m, zatemnění, 3x230/400-32 A. Délka: 45 min. S
Spojení: Drak, Hradební 632, 500 02 Hradec Králové, tel.: 495 514 721,
495 515 543, e-mail: divadlo.drak@volny.cz, info@draktheatre.cz

6 - 12 **NĚCO Z JANA VYTVOŘÍME... MOŽNÁ I POHÁDKU**
Co se dá vytvořit z Jana Vodňanského...
HEŘMAN Heřmanův Městec
Autor: Jan Vodňanský, Josef Řezáč, Michal Dziedzinskyj, režie: J. Řezáč,
M. Dziedzinskyj, hraje M+Ž: 1+2.
Prostor: kukátko, hala, interiér.
Délka: 45 min., A
Spojení: Josef Řezáč, V Lukách 825, 538 03 Heřmanův Městec,
mobil: 606 803 822, e-mail: zs.prachovice@worldonline.cz

6 - D **AŽ OVEČKY PŘEJDOU**
Tiché zamyšlení nad cestou na druhý břeh.
C Svitavy
Autor: Karel Šefrna, Hana Voříšková, režie a hudba: K. Šefrna,
scénografie: H. Voříšková, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: plošné, prostor: kukátko, hala, interiér, max. 100 div.
Délka: 15 min. A
Spojení: Karel ŠEFRNA, Nádražní 10, 568 02 Svitavy,
tel.domů: 461 533 266, 603 589 831, e-mail: sefrnakarel@seznam.cz

6 - D **LÁRK ÍČIČOK**
Jen docela maličko hororové pohádky z knihy Kočičí král.
ČMUKAŘI Turnov
Autor: Pavel Šrut, úprava a režie: Jaroslav Ipser, Daniela Weissová,
scénografie a hudba: J.Ipser, hraje M+Ž: 1+1.
Druh loutek: maňásci, herci, prostor: kukátko, interiér.
Délka: 45 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov, tel.domů: 481 323 467

6 - D **ZA KAŽDÝM ROHEM JESKYŇKA**
O Smolíčkovi, Červené Karkulce, Jeníčkovi a Mařence - tedy vlastně o všech dohromady. Mají se bát, nebo ne?
ČMUKAŘI Turnov
Autor: D. Weissová, R. Zemenová, režie a hudba: soubor, scénografie: J. Ipser a soubor, hraje M+Ž: 0+2.
Druh loutek: maňásci, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér.
Délka: 50 min., A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov, tel.domů: 481 323 467, tel.zam.: 481 351 111, mobil: 737 952 525, e-mail: cmukari@tiscali.cz

6 - **KABARET „TLUKOT A BUBNOVÁNÍ“ aneb VELIKÉ PUTOVÁNÍ**
Pohádka ve verších.
MINOR Praha
Režie: Jan Jirků, scénografie: Robert Smolík, hudba: Dalibor Mucha, Jan Matásek, Matěj Kroupa, hraje M+Ž: 9+0.
Druh loutek: marionety, prostor: kukátko, interiér. S
Spojení: Divadlo Minor, Vodičkova 6, 110 00 Praha 1, tel.: 222 231 702

6 - **OSMÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO**
Tak dlouho se chodí... ...až zbude mastný flek.
DS ZŠ ŠKOLNÍ Bechyně
Autor: Pavel Šrut, úprava, režie, scénografie a hudba: František Oplatek, hraje M+Ž: 1+9.
Prostor: kukátko, hala, interiér. Délka: 20 min., Ad
Spojení: František OPLATEK, 391 01 Sezimovo Ústí 535, mobil: 737 030 760, e-mail: oplatekf@seznam.cz

6 - **O RACKOVI A KOČCE, KTERÁ HO NAUČILA LÉTAT**
Křišťálově čistý příběh ze špinavého města, který vypráví pět koček, dva herci a jeden básník.
SERPENS Praha
Autor: Luis Sepúlveda, překlad: Tereza Hofbauerová,
úprava: Filip Jevič, Václav Špale, režie: Filip Jevič, scénografie: Václav Špale, hudba: Kristýna Jevičová-Franková, hraje M+Ž: 2+1.
Druh loutek: manekýn, prostor: kukátko, interiér, tech.podmínky: jev. tahy.
Délka: 60 min. N
Spojení: Ronkova 482/4, 180 00 Praha 8, tel.: 603 130 935,
e-mail: serpens@seznam.cz

6 - **ZAKLETÁ PRINCEZNA**
Co všechno se může kolem mlýna semlít.
STUDNA Hosín
Autor a režie: Alena Kašparová, scénografie: Irena Kašparová, Helena Štouračová, Petr Sláma, hudba: Pepíno Kašpar, hraje M+Ž: 2+0.
Druh loutek: marionety, prostor: hala, interiér i exteriér. Délka: 50 min. N
Spojení: Pepíno KAŠPAR, Hosín 17, 373 41 Hluboká nad Vltavou,
tel.domů: 777 166 655

6 - **ŽIŽKA U HRADU RABÍ**
Příběh o dobytí jihočeského hradu Rabí vůdcem Janem Žižkou z Trocnova.
eMILLIon Větrný Jeníkov
Autor: Jan Nepomuk Laštovka, Luděk Richter, režie a scénografie:
Emil Navrátil, hraje M+Ž: 1+0.
Druh loutek: marionety, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér.
Délka: 40 min. N
Spojení: Emil NAVRÁTIL, Ústí 87, 558 42 Větrný Jeníkov,
tel.domů: 567 275 300, 603 346 342, e-mail: e.navratil@quick.cz

7 - D **KOUZELNÁ KULIČKA ANEB JAK VOJTA K ŠIKOVNOSTI PŘIŠEL**
KEJKLÍŘSKÉ DIVADLO České Budějovice
Autor a režie: Josef Brůček, scénografie: Silárd Boráros,
hudba: Jan Brůček a Vojta Vrtek, hraje M+Ž: 2+0.
Druh loutek: manekýni, prostor: kukátko, poloaréna, interiér i exteriér,
max. 300 div., prostor: 6x5 m, výška 3,5 m.
Délka: 55 min. N
Spojení: Pavel ŠMÍD, 373 41 Hosín 182, tel.: 387 220 144, 608 860 885,
e-mail: info@teatr.cz

7- **BRUNCVÍK A LEV**
Příběh hrdinství a lásky.
MINOR Praha
Autor: Alois Jirásek, úprava a režie: Jan Jirků, scénografie: Robert Smolík,
hudba: Dalibor Mucha, Tomáš Vychytil, hraje M+Ž: 4+2.
Druh loutek: stolní, prostor: kukátko, hala, interiér,
tech. podmínky: šíř.8 m, hl.5 m, v.3,5 m, tma, zvuk.ap.
Délka: 55 min. S
Spojení: Minor, Vodičkova 6, 110 00 Praha 1, tel.: 222 231 702,
e-mail: minor@minor.cz

7- **TŘINÁCTERY HODINY**
Bizarní příběh o dívce zakleté v čase, o krutosti a zlobě, odvaze a naději
a o největším kouzlu světa.
STŘÍPEK Plzeň
Autor: James Thurber, úprava, režie a hudba: Ivana Faitlová,
scénografie: Milena Jelínková a soubor, hraje M+Ž: 6+4.
Druh loutek: tyčkový manekýn, prostor: kukátko, interiér.
Délka: 60 min. A
Spojení: Ivana FAITLOVÁ, Kyjevská 49, 301 57 Plzeň, tel.domů: 377 447 197,
tel.zam.: 377 443 182, e-mail: divadlo.stripek@seznam.cz

8 - **ALIBABA A ČTYŘICET LOUPEŽNÍKŮ**
NAIVNÍ DIVADLO Liberec
Autor: Iva Peřinová, režie: Tomáš Dvořák j.h., scénografie: Ivan Nesveda j.h.,
hudba: Jiří Koptík, hraje M+Ž: 3+2. Druh loutek: maňásci, prostor:
kukátko, interiér i exteriér. Délka: 60 min. S
Spojení: Naivní divadlo, Moskevská 18, 460 31 Liberec, tel.: 485 253 611

8 - **MEDVÍDEK PÚ NEBO TAK NĚJAK**

Oblíbení zvířecí hrdinové láček, prasátko a medvídek Pú.
ČMUKAŘI Turnov
Autor: A. A. Milne, úprava, režie a hudba: soubor, scénografie: J.Ipser, R.Zemenová, hraje M+Ž: 1+2.
Druh loutek: maňásci + herci, prostor: kukátko, interiér. Délka: 45 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov, tel.domů: 481 323 467

8-D **JAN ZA CHRTA DÁN**

Marionetářská hra z rytířského středověku.
DIVADLO V BOUDĚ Plzeň
Hra lidových loutkářů v podání Romana Nejedlého a úpravě Pavla Bernáška, Jaroslava Hrubého a Pavla Vašíčka, režie: Jaroslav Hrubý, Jiří Fiala, scénografie: soubor, hraje M+Ž: 5+2.
Druh loutek: marionety, prostor: kukátko, interiér, max. 150 div., tech.podmínky: prostor pro konstrukci jev. 6x4x3m, proud. Délka: 60 min. A
Spojení: Jiří FIALA, Pod lesem 20, 312 09 Plzeň, tel.domů: 607 910 127, 377 266 563, e-mail: kasparek@vboude.com

8 - D **STOLEČKU, PROSTŘI SE!**

Theatrum mundi neboli divadlo světa z lípy, hadříků, peří a starých českých pohádek ku poučení, pobavení i varování veškerého lidu, dítek, mládeže i kmetů.
KEJKLÍŘ Praha
Lidové pohádky úpravil, režie, scénografie a hudba: L.Richter, hraje M+Ž: 1+0
Druh loutek: totémové, prostor: hala, interiér i exteriér, max. 100 div. Délka 45 min., N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2,
tel.: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

8 - D **ŠKOLA MALÉHO STROMU**

Nahlédnutí do duše malého indiána.
CYLINDR Praha
Autor: F. Carter, překlad: L. Miřejovský, úprava a režie: Iveta Dušková, hudba: Pjér La ´Šéz, hraje M+Ž: 0+2.
Prostor: kukátko, hala, interiér, tech. podmínky: min. 4x4 m. Délka: 85 min., N
Spojení: e-mail: divadlocylindr@seznam.cz

9 - 16 **RYTÍŘ**

Příběh o rytířské cti, o hájení lidské svobody proti zneužívání moci, a taky trochu o lásce. Divadelní inscenace s krátkými dílnami pro diváky.
BOŘIVOJ Praha
Podle Prokopa Chocholouška velmi volně upravili, režie: Lukáš Horáček, Mirka Vydrová, Martin Plešek, Gabriela Švecová, scénografie: M. Vydrová, H. Hrubec, M. Plešek, L. Horáček, hraje M+Ž: 2+2.
Druh loutek: plošné, prostor: ulice (diváci sedí podélně ze dvou stran) 7x14 m, interiér, v tišším prostředí i venku, max. 60 diváků. Délka: 90 min. N
Spojení: Mirka VYDROVÁ, Šmeralova 19, 170 00 Praha 7,
tel.domů: 233 372 128, 732 957 373, e-mail: mirka.vydrova@centrum.cz

9 - D **KAŠPAR U ČARODĚJNICE aneb V MOCI ZLÝCH DUCHŮ**
Jak se stát mladou a krásnou aneb, čili...
DIVADLO V BOUDĚ Plzeň
Autor: Vladimír Pech podle V. J. Sojky, režie: Hana Čížková, Jiří Fiala, Vladimír Čech, scénografie: Hana Čížková, hraje M+Ž: 2+1. Druh loutek: marionety, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér. Délka: 35 min. A
Spojení: Jiří FIALA, Pod lesem 20, 312 09 Plzeň, tel.domů: 377 266 563

9 - D **KRVAVÉ KOLENO A JINÉ POHÁDKY PRO ZLOBIVÉ**
Arnošt Goldflam vypráví pohádky, kde padají hlavy.
ALFA Plzeň
Autor: Arnošt Goldflam, režie: Petr Vodička, scénografie: Renata Vosecká, hudba: Jan Matásek, hraje M+Ž: 6+4.
Prostor: kukátko, interiér. Délka: 70 min. S
Spojení: DIVADLO ALFA, Rokycanská 7, 312 00 Plzeň, tel.: 377 188 211, e-mail: info@divadloalfa.cz

9 - D **ROBINSON CRUSOE**
TEATR VÍTI MARČÍKA Hosín
Dle Daniela Defoa upravil, režie, scénografie a hudba: V.Marčík, hraje M+Ž: 1+0.
Druh loutek: marionety na drátě, prostor: hala, interiér i exteriér. Délka: 50 min. N
Spojení: Vítězslav MARČÍK, fara, 373 41 Hosín, tel.: 387 227 933

9-D **TŘI MUŠKETÝŘI**
Maňásková groteska podle stejnojmenného románu Alexandra Dumase.
ALFA Plzeň
Autor: Alexandr Dumas, úprava: Tomáš Dvořák, Ivan Nesveda, Pavel Vašíček, režie: T. Dvořák, scénografie: I. Nesveda, hudba: M. Vaniša, texty písní Blanka Josephová-Luňáková, hraje M+Ž: 5+1. Druh loutek: maňásci, prostor: kukátko, hala, interiér, maxim. prostor: 100 div., tech. podmínky: 5x5x5 m.
Délka: 55 min. S
Spojení: DIVADLO ALFA, Rokycanská 7, 312 00 Plzeň, tel.: 377 188 211, e-mail: info@divadloalfa.cz

10 - **KRKAVCI**
Lidová pohádka
VRÁSČTITÁ VRTULE Slaný
Autor: Kateřina Rezková na motivy Boženy Němcové, režie: K. Rezková, hraje M+Ž: 9+6. Prostor: kukátko, interiér. Am
Spojení: Vrtule 3. ZŠ Slaný, Rabasova 821, 274 03 Slaný, e-mail: vrtule@slansko.cz

10 - **VE DVĚ NA HRUŠKÁCH**
Sci-fi pohádka.
NĚKDO, ZUŠ Jaroměř
Autor: Václav Cibula, úprava: Jakub Maksymov, Jaroslava Holasová, režie: J. Maksymov, J. Holasová, scénografie: J. Maksymov, hraje M+Ž: 2+0.
Druh loutek: marionety na drátě, prostor: kukátko, hala, interiér, max. 100 div.
Délka: 20 min. Am

Spojení: Jakub MAKSYMOV, Nábř. 17. listopadu 800, 551 01 Jaroměř,
tel.: 775 029 236, e-mail: jakub.maks@seznam.cz

10 - D **KRVAVÉ KOLENO**
Loutkový horůrek inspirovaný známou dětskou hrou. Co nás ochrání před krvavým kolenem??? Napínavé, dojemné, poučné...
TATE IYUMNI Praha
Autor a režie: soubor, hraje M+Ž: 6+1.
Druh loutek: marionety, prostor: kukátko, interiér. Délka: 40 min., A
Spojení: Jakub VEVERKA, mobil: 723 182 012, e-mail: kubajsv@volny.cz

10-D **MARIÁŠ ANEB DOBŘE PRODANÁ NEVĚSTA**
Skutečně podle Sabiny?
TICHÝ JELEN Roztoky
Autor: Karel Sabina a Chitrý Jelen, režie: Moudrý Jelen, scénografie: Z. Vítková, J. Řezáč, Šikovný Jelen, hudba: M. Pospíšil nebo H. Kuželka,
hraje M+Ž: 1+3
Druh loutek: marionety, plošné, prostor: hala, kukátko, interiér i exteriér.
Spojení: Jitka TICHÁ, Čechova 564, 252 63 Roztoky,
tel.domů: 233 910 014, 777 868 572, e-mail: ji.ti@volny.cz

10-D **NĚCO O EDOVI**
Ozvěny života a díla Edwarda Leara.
DODO Praha
Autor: E. Lear a jiní, úprava a scénografie: Alena Štukavcová-Doležalová a soubor, režie: soubor, hraje M+Ž: 0+3.
Druh loutek: manekýni, prostor: kukátko, interiér, max. 100 div.
Délka: 45 min. N
Spojení: Marcela MÁCHOVÁ, Poštovní 214, 252 28 Černošice,
tel.: 603 116 666

10 - D **ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA**
Stará známá pohádka v novém pojetí. A hlavně s marionetami.
DIVADLO V BOUDĚ Plzeň
Autor a režie: Tomáš Jereš, scénografie: fundus souboru, hraje M+Ž: 5+4.
Druh loutek: marionety, prostor: kukátko, interiér. Délka: 60 min., A
Spojení: Jiří FIALA, Pod lesem 20, 312 09 Plzeň, mobil: 607 910 127,
e-mail: kasparek@vboude.com

10-D **TAJNÝ DENÍK ADRIANA MOLEA**
Strasti i radosti dorůstajícího školáka.
DRAK Hradec Králové
Autor: Sue Townsendová, úprava: Zora Vondráčková, režie: Jakub Krofta, scénografie: Marek Zákostelecký, hudba: Abba v nastudování Jiřího Vyšohlída, hraje M+Ž: 5+3.
Prostor: kukátko, interiér, tech. podmínky: 8x8x5 m, 5 tahů, zatemnění. S
Spojení: DIVADLO DRAK, Hradební 632, 500 03 Hradec Králové 1,
tel.: 495 514 721, -543, e-mail: info@draktheatre.cz

12 - **HOLČIČKA ZLATÁ**
Skorohororový příběh ze života.
ZUŠ Valašské Meziříčí
Autor: Astrid Lindgrenová, překlad: Jarka Vrbová, úprava a scénografie: Bohumila Plesníková a soubor, režie: Bohumila Plesníková, hraje M+Ž: 3+3.
Prostor: kukátko, hala, interiér. Délka: 20 min., Ad
Spojení: Bohumila PLESNÍKOVÁ, 756 45 Branky na Moravě 4, tel.domů: 571 615 734 , tel.zam.: 571 622 401, mobil: 608 745 069, e-mail: zusvm@vm.inext.cz

12 - **JE TO NAPROSTO JISTÉ**
Jak se šíří fáma (mezi slepicemi).
ZUŠ Strakonice
Autor: Hans Christian Andersen, úprava a režie: Jiřina Lhotská, hraje M+Ž: 2+7.
Prostor: kukátko, hala, interiér. Délka: 15 min., Ad
Spojení: Jiřina LHOTSKÁ, Kladruby 17, 387 16 Volenice, tel.domů: 605 852 978, mobil: 607 528 168, e-mail: jlhotska@seznam.cz

12 - **KDYBY BYLO NEBE...**
Dívčí orchestr za holocaustu.
STUDIO DIVADLA DAGMAR Karlovy Vary
Autor: Fania Fénelonová, překlad: Svetozár Pantůček, úprava: Anna Franková, režie: Hana Franková, Jan Hnilička, hraje M+Ž: 0+14.
Prostor: hala, kukátko, interiér. Am
Spojení: Hana FRANKOVÁ, Škroupova 5, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 353 231 238

12 - **VÁLKA S MLOKY**
Jevištní adaptace známého Čapkova románu.
KUK!, ZUŠ Biskupská, Praha 1
Autor: Karel Čapek, úprava: Pavel Kohout, Ivana Sobková, režie a scénografie: I. Sobková, hudba: Jan Zimmel, hraje M+Ž: 0+11.
Prostor: ring, interiér. Délka: 50 min. Ad
Spojení: Ivana SOBKOVÁ, U Václava 100/10, 184 00 Praha 8 - Dolní Chabry, tel.domů: 775 290 874, e-mail: ivanasobkova@seznam.cz

12-D **DON ŠAJN**
Text lidových loutkářů v moderním pojetí.
DIVADLO V BOUDĚ Plzeň
Úprava: Jan Dvořák, režie: soubor, scénografie: Tomáš Dvořák j.h., hraje M+Ž: 4+1. Druh loutek: marionety, prostor: kukátko, hala, interiér i exteriér, max. 150 div. Délka: 40 min. A
Spojení: Jiří FIALA, Pod lesem 20, 312 09 Plzeň, tel.domů: 607 910 127, e-mail: kasparek@vboude.com

12-D **LAPOHÁDKY TEDY LEDOVÉ TECHNO**
Magická pohádka v nefalšované finštině.
DNO Hradec Králové
Autor: soubor, režie: Kamil Bělohlávek a soubor, scénografie: Roman Kudláček,

K. Bělohlávek, hudba: Honza a Bára Kratochvílovi, hraje M+Ž: 2+3
Druh loutek: manekýn, stínohra, prostor: kukátko, hala, interiér,
tech. podmínky: zatemnění Délka: 50 min. A
Spojení: Bára KRATOCHVÍLOVÁ, Rybova 1893/5, 500 09 Hradec Králové,
tel.domů: 777 868 572, 775 351 981, e-mail: divadlo.dno@seznam.cz

12-D **LHÁŘ**
Benátky v čase karanevalu, kdy se více než jindy stírají rozdíly mezi hrou a realitou, snem a skutečností, maskou a tváří...
DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Carlo Goldoni, úprava: Miloš Hlávka, Hana Burešová, Štěpán Otčenášek, režie: Hana Burešová, scénografie: David Marek, hudba: Petr Skoumal, hraje M+Ž: 12+6. Prostor: kukátko, interiér. Délka: 130 min. S
Spojení: DIVADLO V DLOUHÉ, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1,
tel.: 224 826 777, e-mail: obchodni@divadlovdlouhe.cz

12-D **MAŠKARÁDA ČILI FANTOM OPERY**
Tentokrát se vypravíme do Opery, kde pobíhá šílený Duch a mrtvola padají z provaziště jako mouchy.
DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Terry Pratchett, Stephen Briggs, úprava: Hana Burešová, Štěpán Otčenášek, režie: Hana Burešová, scénografie: Karel Glogr, Samiha Malehová, hudba: Jan Vondráček, hraje M+Ž: 11+8.
Prostor: kukátko, interiér. Délka: 200 min. S
Spojení: DIVADLO V DLOUHÉ, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1,
tel.: 224 826 777, e-mail: obchodni@divadlovdlouhe.cz

12 - D **MYSTÉRIA BUFFA**
Čtyři mystéria v tradici lidových středověkých frašek a moralit.
TEÁTR VÍTI MARČÍKA Hosín
Autor: Dario Fo, režie: V.Marčík, hraje M+Ž: 1+0.
Prostor: hala, interiér i exteriér. N
Spojení: Vítězslav MARČÍK, fara, 373 41 Hosín, tel.: 387 227 933

12-D **PŘÍBĚH O KRÁSNÉ DEIRDRE**
Irská báj o krásné Deirdre a Usnachových synech.
BĚŽNÁ HLAVA Praha
Autor: J. Hulák dle irské pověsti, režie: soubor pod vedením J.Provazníka, scénografie: soubor, loutky Daniel, Šimona a Matouš Vepřkovi, hudba: Jakub Hulák, Barbora Kohoutová, Jan „Jeroným“ Šrajer, hraje M+Ž: 5+2. Druh loutek: totémové, prostor: hala, interiér, max. 150 div., tech.podmínky: zatemnění, přípojka proudu. Délka: 55 min. A
Spojení: Jiří PROVAZNÍK, Nušlova 2286/37, 155 00 Praha 5,
tel.domů: 251 614 476

12 - D **RICHARD 3**
S jídlem roste hrb. Komická variace na zlé téma.
TICHÝ JELEN Roztoky

Autor: William Shakespeare, Jiří Jelínek, režie: Jiří Jelínek, Tichý Jelen, scénografie: Tichý Jelen, Zuzka Vítková, hudba: Jan Kuželka, hraje M+Ž: 2+2. Druh loutek: marioneta na drátě, maňásek, prostor: kukátko, hala, interiér, max. 100 div., tech.podmínky: 4x6x2,5 m. Délka: 50 min. N
Spojení: Jitka TICHÁ, Čechova 564, 252 63 Roztoky, tel.domů: 233 910 014, 777 868 572, e-mail: ji.ti@volny.cz

12-D **SOUDNÉ SESTRY**
Variace na shakespearovské příběhy, jež se odehrávají na Zeměploše Terry Pratchetta.
DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Terry Pratchett, Stephen Briggs, úprava: Hana Burešová, Štěpán Otčenášek, režie: Hana Burešová, scénografie: Karel Glogr, Samiha Malehová, hraje M+Ž: 10+4. Prostor: kukátko, interiér. Délka: 165 min. S
Spojení: DIVADLO V DLOUHÉ, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1, tel.: 224 826 777, e-mail: obchodni@divadlovdlouhe.cz

12-D **ZVYŘÁTKA ZA TO NEMŮŽOU**
Bajky, ve kterých můžete poznat někoho z okolí nebo sami sebe.
ČMUKAŘI Turnov
Autor: Pavel Traub, úprava, režie a hudba: soubor, scénografie: J. Ipser, hraje M+Ž: 2+2
Druh loutek: různé, prostor: kukátko, interiér i exteriér, maxim. prostor: 255 div., tech. podmínky: osvětlení. Délka: 55 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov, tel.domů: 481 323 467, 737 952 525, tel.zam.: 481 351 111, e-mail: cmukari@tiscali.cz

13-D **KLAPZUBOVA JEDENÁCTKA**
Fotbalové představení pro celou rodinu.
MINOR Praha
Autor: Eduard Bass, úprava: Ivan Arsenjev, Petr Forman, Veronika Švábová, režie: Petr Forman, scénografie: Matěj Forman, Ondřej Mašek, Jakub Zich, Petra Foldflamová Štětinová, hudba: Jarda Traband Svoboda, hraje M+Ž: 21+13.
Druh loutek: různé, prostor: kukátko, interiér, tech.podmínky: plné jevištní vybavení. Délka: 135 min. S
Spojení: Minor, Vodičkova 6, 110 00 Praha 1, tel.: 222 231 702

13 - D **OBRAZY Z DĚJIN NÁRODA ČESKÉHO I. - KRONIKA**
Prvá část velkolepé historické fresky Vladislava Vančury obsahuje nejstarší úsek od Staré vlasti po novelu Kosmas.
KEJKLÍŘ Praha
Autor: Vladislav Vančura, úprava, režie, scénografie a hudba: L.Richter, hraje M+Ž: 0+1. Druh loutek: totémové, prostor: hala, kukátko, int. i exteriér, max. 150 div. Délka: 60 min. N
Spojení: Luděk RICHTER, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 222 726 335, 608 260 156, e-mail: divadlo@kejklir.cz

13 - **ŽIVOT JE SEN**

... a někdy se i naplní.
TEMPERKA ZUŠ Třinec
Autor: Magdalena Frydrychová, režie: Marcela Kovaříková,
scénografie: Rozvita Mikulová, hraje M+Ž: 5+5. Prostor: kukátko, interiér,
t. podmínky: zatemnění. Délka: 40 m., Ad
Spojení: Marcela KOVAŘÍKOVÁ, Hrabinská 48, 737 01 Český Těšín, tel.domů:
558 736 019, tel.zam.: 558 330 602, e-mail: markovarikova@seznam.cz

14 - **KOMUNIKAČNÍ ETUDY**

Etudy o komunikaci ze života dnešních mladých lidí.
KUK!, ZUŠ Biskupská, Praha 1
Autor: soubor, režie: Ivana Sobková, hraje M+Ž: 1+9.
Prostor: kukátko, hala, interiér. Délka: 35 min. Am
Spojení: Ivana SOBKOVÁ, U Václava 100/10, 184 00 Praha 8 - Dolní Chabry, ¨
tel.: 775 290 874, e-mail: ivanasobkova@seznam.cz

14-D **NĚMÝ FILM**

Trampoty partnerských vztahů v němé grotesce.
KUK!, ZUŠ Biskupská, Praha 1
Autor: I. Sobková a soubor, režie: I. Sobková, scénografie: soubor,
hudba: Martin Krč, hraje M+Ž: 0+11. Prostor: kukátko, interiér. Ad
Spojení: Ivana SOBKOVÁ, U Václava 100/10, 184 00 Praha 8 - Dolní Chabry,
tel.domů:, 775 290 874, e-mail: ivanasobkova@seznam.cz

14 - D **RŮŽOVÝ PANTER?**

Další z autorských inscenací Jiřího Jelínka a Jirky Knihy.
HUSA NA PROVÁZKU Brno
Autor, režie a scénografie: Jiří Jelínek a soubor, hudba: Ondřej Havlík,
hraje M+Ž: 3+0. Prostor: aréna, interiér. Délka: 60 min. S
Spojení: Jiří JELÍNEK, Zelný trh 9, 602 00 Brno, e-mail: jura.jelen@seznam.cz

14 - D **SOUBORNÉ DÍLO WILLIAMA SHAKESPEARA VE 120 MINUTÁCH**

DIVADLO V DLOUHÉ Praha
Autor: Jess Borgeson, Adam Long, Daniel Singer, překlad: Jiří Josek, režie: Jan
Borna a kol., scénografie: Jaroslav Milfajt, hudba: Jan Vondráček, hraje M+Ž: 3+0.
Prostor: kukátko, interiér. Délka: 120 min., S
Spojení: DIVADLO V DLOUHÉ, Dlouhá 39, p.p.15, 110 15 Praha 1,
tel.: 224 826 777, e-mail: obchodni@divadlovdlouhe.cz

15 - D **HUGO**

Animovaná černobílá groeska s prvky horroru, kde pojmy ztrácí své hranice.
TEATRO HUGO Semily
Autor: Jan Mocek a soubor, režie a hudba: Jan. H. Mocek,
scénografie: Hugo Boss, hraje M+Ž: 3+2. Druh loutek: plošné, prostor: kukátko,
hala, interiér, max. 100 div. Délka: 35 min. A
Spojení: Pavel MARTINEC, 512 06 Benešov u Semil 234, tel.: 777 279 564,
e-mail: poje@seznam.cz

15 - D **KOUZELNEJ MLEJN**
Koláž veselých, lechtivých, tragických i kouzelných pověstí a písní z dob pradávných.
STŘÍPEK Plzeň
Autor, režie a hudba Ivana Faitlová, scénografie: Dáša Nesvedová,
hraje M+Ž: 4+4. Druh loutek: spodové, maňásci, prostor: kukátko, interiér.
Délka: 50 min. A
Spojení: Ivana FAITLOVÁ, Kyjevská 49, 301 57 Plzeň, tel.domů: 377 447 197,
tel.zam.: 377 443 182, e-mail: divadlo.stripek@seznam.cz

15 - D **LÉČBA NEKLIDEM**
Anglický černý humor s loutkami i bez nich.
ČMUKAŘI Turnov
Autor: Saki, úprava, režie a scénografie: soubor, hraje M+Ž: 1+2.
Druh loutek: maňásci, plošné, předměty, prostor: kukátko, interiér.
Délka: 50 min. A
Spojení: Jaroslav IPSER, Jiráskova 121, 511 01 Turnov,
tel.domů: 481 323 467, tel.zam: 481 351 111

15-D **NASETO?!**
Hrozný horor. Syrově dřeňovitý exkurz až do útrob.
SCÉNA Kralupy
Autor: soubor, režie a hudba: Radim Wolák, hraje M+Ž: 6+7.
Prostor: kukátko, interiér.
Spojení: DS SCÉNA, nám. J. Seiferta 706, 278 01 Kralupy n. Vlt. - Lobeček,
tel.: 315 727 827, e-mail: scena@kralupy.cz

15 - D **RICHARD III.**
Jedna z nejtemnějších Shakespearových historických tragédií.
KAŠPAR Praha
Autor: William Shakespeare, úprava: Milan Lukeš, Jakub Špalek,
překlad: Břetislav Hodek, režie: J. Špalek, scénografie: Ondřej Nekvasil,
hudba: Petr Malásek, hraje M+Ž: 8+3.
Prostor: kukátko, interiér. N
Spojení: Divadlo v Celetné, Celetná 17, 110 00 Praha 1, tel.: 224 819 431

16-D **V BLUDIŠTI MÉHO SRDCE**
Experimentální poezie ze všech koutů Evropy.
HOP-HOP Ostrov
Úprava a režie: I. Konývková, scénografie: soubor, hudba: Jablkoň,
hraje M+Ž: 5+4.
Prostor: kukátko, interiér. Délka: 35 min. Am
Spojení: Irena KONÝVKOVÁ, Klínovecká 967/12, 363 01 Ostrov,
tel.: 776 080 097, tel.zam.: 353 300 550, e-mail: hophop.zus@worldonline.cz

A amatérský soubor
N nezávislá skupina
S statutární divadlo

ZPRÁVA Z REGIONU (přesněji ze Žďáru nad Sázavou)

Dozvěděla jsem se, že kulturní komise městského úřadu doporučila školám a školkám, aby omezily návštěvu divadla, protože je to drahé...

Doporučila jsem tedy, když méně, aby nabízeli zaručenou kvalitu, t.j. ověřili si nabídku, shlédli představení atd. Na to prý není čas ani peníze. A pokud je představení dobré, ale drahé, tak ho raději neobjednají.

Jana Křenková

TRVALKY 2009

občanského sdružení TATRMANI

SETKÁNÍ TATRMANŮ A JEJICH PŘÁTEL (IV.)

Setkání všech sponzorů, spoluorganizátorů, dobrodinců a přátel veškerého tatrmanského dění - 20. listopadu v 11 hodin.

VÁNOČNÍ SVÍCENÍ (V.)

Připravené rozsvícené svíčky v papírových pouzdrech roznášejí lidé po návsi, vytvářejí seskupení a cesty mezi nimi. Vzácné setkání všech se všemi - 24. prosince.

OSM MINIRECENZÍ

DIVADLO V BOUDĚ Plzeň: Šípková Růženka (autor a režie T. Jereš)

Pěkné marionety, schopnost souboru jimi ne jen ručičkovat, ale jednat (tu jim mohou závidět i mnozí profesionálové), dynamický temporytmus (až na předlouhé přestavby) a spoustu, spoustu fórků i kutílkovských technických udělátek.

Ale právě v posledně jmenovaném „kladu" je hlavní problém inscenace. Pro fór by si inscenátoři nechali koleno vrtat a snad jim ani nevadí, že pohádka se pod nimi, za nimi a mezi nimi prakticky ztratila. Zůstaly z ní útržky situací lehce potrhlých sudiček, opileckého, eroticky neukojeného krále, jeho nerudné manželky, frackovité dcery, jejímž jediným projevem je vztekání se, že nedostala dárky, a tupého prince, jehož musí Kašpárek dostrkat až k pádu na princeznu (náhražka tradičního polibku), aby se dalo tvrdit, že lidská láska (?) překoná i nejhorší sudbu. Jaký vztah k tomuto (pouze vyslovenému) tématu má Kašpárkův spor s vojákem o rolničku (navíc de facto nedořešený), těžko říci.

Kéž by tak Bouda dokázala vymýšlet fóry, které rozvíjejí a obohacují děj tématicky relevantní, čili příběh a téma předlohy, kterou si vybrala! Ale přiznejme, že jako prvý dramatizátorský a režijní počin mladého režiséra je to i tak dílko nadějné.

DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA Svitavy: Myši patří do nebe (autor I. Procházková, režie soubor)

Inscenace není bez problémů a bez rezerv - to bychom chtěli po prvé režii mladé režisérky i souboru moc: rozdíl mezi nebezpečným, ale živoucím životem na zemi a sladkým, bezpečným, ale bezkrevným nebem není dostatečně důsledně vybudován v scénografii, loutkách ani akci: i země působí jen hravě a nebe zas nepostrádá dramatičnosti, tyče ve velkém koši, které tvoří krajinu lesa, nejsou důsledně využívány jako pozemské prostředí plné nástrah i dobrodružství (často se hraje spíše na předscéně), podobně jako nebe není důsledně realizováno jen v peřinkách bílé látky, zakrývající tyčo-

vý les; myška a lišák (maňáskové loutky) nejsou natolik kontrastovány velikostně, aby navozovaly napětí nerovnováhy už v obraze. Není také jasné, zda filmy svých předchozích životů sledují oba hrdinové společně či zvlášť, ba dokonce zda myška a lišák vysloví své přání v přítomnosti toho druhého, což fatálně ohrožuje pointu jejich znovusetkání na zemi a tím i téma. Přesto jde o inscenaci, kterou divák sleduje se zájmem a potěšením, neboť jasně cítí, že inscenátoři se se svým sdělením ztotožňují celou svou osobností.

KLUBÍČKO Napajedla: Poslechněte, jak bývalo (autor I. Peřinová, režie A. Harník)

Svou inscenaci soubor založil na konfrontaci kramářského pojetí srdceryvného příběhu a pojetí téhož příběhu současným loutkářským souborem. Vytvořilo si k tomu arciť poněkud absurdní situaci, kdy na zkoušku souboru přijdou s flašinetem dvě zpěvačky z konce 19. století (?) - a hlavně obě polohy důsledně nekonfrontovalo. Stává se tak, že zpěvačky přednášejí obsahově vcelku neutrální pasáže na hranici parodického komična, zatímco příběhu zdánlivě se posmívající soubor naopak hraje některé situace ve vážné dramatické, až pohnuté podobě. Výsledkem je, že spor obou pojetí se z hybného principu stává jen zdvojením, a střet plánů ztrácí svou funkci. Vše se ještě komplikuje tím, že inscenace má charakter hry se zpěvy, jejíž jednotlivá hudební čísla jsou velmi různorodá: jazzový song, dechovková lidovka, popové nápěvy…, aniž víme proč. Významové polohy se tak stírají - herecká poloha neprezentuje ani civil, ani parodii, ani muzikálové oddání se tématům.

Na druhé straně je třeba pochválit, že soubor, ač mladý, umí s marionetami slušně hrát, aniž v řemeslných nárocích mizí snaha o sdělení. Je tu řada dobře vypracovaných situací, soubor dokáže i držet vnější temporytmus; rezervy má v práci s temporytmem, jenž by pomáhal budovat významy a stavět téma.

KYSELÉ RYBIČKY ZUŠ Chlumec nad Cidlinou: Jsou princezny pro draka? (autor M. Mašatová, režie soubor)

Dva mladíci za asistence jedné slečny odehrají tři ze Čtyř pohádek o jednom drakovi od Milady Mašatové. Odehrají je s obrovskou chutí, s vervou, jež nemá daleko k přehrávání. Žel, veškerou energii soustředí do prezentace sebe samých. Ony pohádky však nejsou založeny na rozmanitém, vzrušujícím ději s výrazně strukturovanou stavbou: to vše je v textu jednoduché a opakující se základní schéma je jen variováno rozdílným typem princezen - protivnou, ufňukanou, hodnou (a u Mašatové ještě chytrou). Jestliže dva mládenci (Marušku nepustí ani k roli princezen) hrají pořád jenom o sobě a své energii, jestliže všechny jejich princezny jsou stejně razantní, jako oni sami, musí nutně již při druhé „variaci" začít stereotyp a nuda.

NENÍ TO ANI TO, ZUŠ Turnov: Oidipus (dle řeckých bájí, režie R. Zemenová)

Těžší úkol, než je vzorová antická tragédie, si soubor snad ani vzít nemohl. Sedm dospívajících děvčat uchopilo předlohu po svém. Přišlo jim legrační, jak všichni dělali, co mohli, aby se vyhnuli osudu a právě tím ho naplnili. A tak jsme viděli legrační pokus o vraždu dítěte a jeho odložení, legrační vraždu otce, legrační incest s vlastní matkou a její smrt a nakonec protagonistovo legrační vypíchnutí si očí pletacími jehlicemi. To vše s legračními trubkovými manekýny, doplňovanými hercovou rukou, občas i herecky (legračně).

Odjakživa tvrdím, že v divadle je možné všechno, stačí jen maličkost: dokázat to. Snad by bylo možné i udělat z jedné z největších světových tragédií komedii či frašku. Ale musel bych se dozvědět proč - čemu se inscenátoři smějí, co je tak směšného na nejméně třech zmařených lidských životech, o dalších následcích nemluvě. A na tenhle

úkol soubor opravdu nestačil: chybí sdělený přístup, postoj, názor, chybí i práce s loutkou (alespoň kdyby se loutky na sebe dívaly), chybí herecký výraz.

STAROST Prostějov: Upír (autor V. Havlík)

Soubor předvedl to, co od něj známe už léta: krásné staré řezbované marionety, s nimiž se hraje odkrytě před neurčitými novodobými kulisami (ani pro herce, ani pro loutky), mnohdy tak, až strach jímá -nešetrným mlácením do podlahy, bez naznačení jednání, většinou spíš tak, že loutkoherec kontaktuje svým obličejem druhého loutkoherce, zatímco loutka na zemi jen mává ručičkou, takže 90% sdělení zůstává ve slovech. (Vím, že se opakuji - ale opakuji se proto, že se opakují stejné problémy.)

Pak jsou tu problémy snad dílčí, leč nezanedbatelné: Proč vše začíná tryznou za právě zemřelou majitelku panoptika a jaký to má vliv na hru samu, není jasné. Nijak nám ani není sdělen důvod, proč se hraje odkrytě, takže můžeme i musíme sledovat zároveň jak herce, tak loutky: Co který plán znamená? Jak se vzájemně ovlivňují? Nebo je odkryté vedení tak samozřejmé a neplatí zde základní zákonitost divadla, že vše je v něm znakem, který nese určitý význam? Přidáme-li pokleslosti typu „žena mu dala na mezi (pauza) knížku“, je těžké neodcházet rozladěn.

ŠEST MIDIRECENZÍ

ČMUKAŘI Turnov: Za každým rohem jeskyňka (autor D. Weissová, režie R. Zemenová)

Bravurně (snad až na náběh k šaržičkám u jeskyněk) odehraný příběh o Jeníčkovi s Mařenkou, Karkulce a Smolíčkovi, unikajícími před dobrotivou perníkářkou, krotkým vlkem a jeskyňkami, jež jsou ve skutečnosti pojišťovacími agentkami, má rezervy především v kompozici obsahové a temporytmické stavby, v níž vlastně po celou dobou nedochází k žádnému vývoji (např. u dětí, ani u ústředních postav jeskyněk) a jen jsou aditivně přidávány další a další motivy. Tím pak utrpí především pointa, v níž odhalení jeskyněk coby pojišťovacích agentek proběhne takořka mimochodem, mezi řečí, a stejně samozřejmě přijmou tento zvrat i děti. Důsledkem je - i přes obdivuhodnou dynamiku a návaznost bohatého děje, uskutečňovaného dvěma herečkami - zhruba od konce prvé třetiny pocit jisté jednotvárnosti a zdlouhavosti

Necháme-li stranou logickou chybičku proč pojišťovací agentky zklamaně odcházejí, kdykoli zjistí, že děti právě nejsou doma (chtěly je přece jen unést? nadto před očima jejich matek?), jde o pozoruhodně domyšlenou autorskou hru, naplněnou herecky výborně zvládanými gagy, slušnou prací s maňásky a dnes již obdivuhodně dotaženou koordinací, díky níž dvě herečky plynule zvládají bohatý děj. Ono to totiž - přinejmenším pro dospělého diváka - je také o tom, jak to ony dvě dámy krásně zvládají.

KLIKA Praha: Liduška aneb Příběh pražské siroty (autor a režie H. Holubkovová)

Klika je soubor zpěvný a má rád peprné látky. Není tedy divu, že svou inscenaci sestavil ze staropražských písniček, z nichž se pokusil vybudovat příběh o sirotě (po svedené, opuštění a sebezavraždivší matce), jež určena péčí prostitutek k lepší budoucnosti, avšak rovněž svedena a opuštěna, končí jako její matka - ne sic skokem z okapové roury, leč z mostu do Vltavy. Příběh je vcelku odvyprávěn - jakkoli zůstává pocit uměle smontovaného pásma popěvků, z nichž některé motivicky trčí, vybočují a dělají si nárok na vlastní (dále nerozváděná a neukončená) témata, jako je tomu u Anežky Bémové. Není však tématizován, režijně po tématu akcentován, a bez zřetelného postoje inscenátorů zůstává jen lineárním sledem příhod. Téma, smysl toho, co je nám předváděno, chybí.

Škoda, že pidimarionety jsou využívány jen k přicházení, postávání, poskakování jakože mluví a k odcházení (vím, že se opakuji - ale opakuji se proto, že se opakují stejné problémy), a že se nikdy neobjeví ani náznak mizanscény - práce s prostorem a v prostoru, jež by vytvářela nějaké významy. Nesmyslné je užití maňásků pro jediný obraz jen proto, že se s nimi dá uplatnit efektní nápad se zabodnutým nožem. Naprostým úletem je pak travestie s hercem v dámských šatech coby bordelmamá, ukazující k jedné z písní kramářské obrázky. A jaká máma čeká na Lidušku, když jsme tu její viděli hned na začátku zahynout skokem z okapu?

NĚKDO, ZUŠ Jaroměř: Ve dvě na hruškách II (autor a režie J. Maxymov, J. Holasová)

Sympatický, ale stále ještě nedotažený autorský pokus Jakuba Maksymova (ona dvojka zde neznamená druhý díl, nýbrž druhou verzi) zaujme především jevištním nápadem zeměkoule, poháněné šlapacím kolem, na níž a kolem níž se děj odehrává. S oním dějem je to však složitější: Jeden z herců by rád Zemi roztočil, ale když slyší přicházet druhého, raději zmizí. Druhý na ni umístí kostel a školu a uvede ji do pohybu, načež prvý přidává další a další budovy i s jejich obyvateli (nepříliš čitelnými pidimarionetkami): pasákem, zloději, policajty… Někde uprostřed se objeví podivná postava zlostné babky, která ve snaze ochránit své hrušky před zloději začaruje hrušeň, aby se z ní žádný zloděj neodlepil. Na lep sedne i smrt… a najednou se ukáže, že tento nenápadný motiv je jádrem zápletky - byť na konci o něj vlastně nejde. Výsledkem (špatností lidstva?) je přelidněná, zastavěná Země, což cyklohybatele rozčílí, všechny stavby krom svých dvou smete a odejde (?). Prvý prohlásí „Však já se dočkám!“ - a je konec.

Kdo je ten prvý? Jakési ztělesnění zla? Ďábel? Ale co je apriori zlého třeba na tom, že pasák z vyprahlé Afriky pošle svou krávu pást se do liduprázdné (!) Asie? A je přelidnění následkem lidského zla? Vždyť je především následkem čarodějčina kouzla, jež postihne i smrtku. A kdo je ten druhý? Představitel dobra? Bůh? Jenže onen snadbůh se od začátku tváří značně nevrle a onen snadďábel je vcelku sympatický, hravý a vlastně milý. A nepochopíme-li role obou herců a jejich spojení s příběhem, o čem to pak je? O funkci dvou kosmonautů ani nemluvě.

RÁMUS Plzeň: Vánoce pro Berušku (autor Z. Vašíčková, režie soubor)

Soubor navázal na svou chvalitebnou dřevní tradici angažovaných inscenací, usilujících postihnout aktuální témata. Chystají se líbezné rodinné vánoce, hlavně mít napečeno, nastrojeno, do toho přijde syn s cikánečkou a prohlásí, že se bude ženit, malá holčička se tím vším snaží dohlédnout na televizní Broučky, až to vše babičku rozčílí a televizi vypne. A tak uprostřed napjatého „slavnostna“ začne rodina vyprávět Broučky po svém.

Ušlechtilý záměr, zajímavá myšlenka, dobrý nápad… Jenže paralely mezi rodinou a Broučky pokulhávají, mnohdy jsou nezbadatelné, není jasné, proč členové rodiny v hře na Broučky pokračují, i když nemusí, a hlavně k čemu došlo - co je důvodem závěrečné rádobykatarze „Narodil se brouček“. Našla rodina nějakou novou společnou hodnotu? Přijali cikánečku s její „jiností“? Přizpůsobila se ona „jinosti“ jich? (A v čem jsou vlastně jiní?) Nebo snad opravdu čeká dítě (ač její milý to věrohodně popřel)? Nebo všechny nakonec jenom spojil zapálený vánoční stromek? A napořád a opravdu, nebo jen pro teď a formálně?… Tedy co je tématem a co se o něm říká? Věřím, že inscenátoři to vědí a chtějí říci - ale divák zůstává v nejistotě.

A budiž poznamenáno na konec: Nechceme-li nazývat loutkovým jen to, co je nám sympatické, pak ten, kdo ve Vánocích pro Berušku dokáže vidět loutkové divadlo, musí mít hodně silné chtění. Loutka - předmětný znak tu totiž není subjektem, nositelem jednání ani na vteřinku.

RARÁŠEK Opava: O Palečkovi (autor K. Novák, úprava a režie G. Bernardová)

Malý chlapec a děvče odehrají Novákovu hru jen s drobnou pomocí dvou ještě menších dětí (mihnou se v rolích loupežníků a trubačů) a tatínka, skrytého za paravánem. Jejich maminka a zároveň režisérka, vzděláním loutkoherečka, je vede k hereckému projevu se všemi jeho atributy: výrazným pohybem i mluvou, gestem i hlasitostí. Nejde tu o zdivadelněnou dětskou hru, ale rovnou o role, nadto v obtížné otevřené komunikací s diváky. To jsou úkoly pro takto malé děti nelehké: jejich emocionální paměť, schopnost znovu a znovu rozžívat motivace tak, aby vznikaly autentické situace, v nichž budou i oni působit autenticky, je ještě omezená a tak hrozí, že bez nových impulsů upadnou do mechanického předvádění „nacvičeného", jež pak vyzní jako přehrávání.

Opavští se pohybují na hraně: z toho, že nejde o autenticky vznikající hru, nýbrž reprodukci, zavánějící předstíráním, je usvědčuje např. setrvalá překřičenost protagonisty a jeho velká, momentální motivaci nepřiměřená gesta. Na druhé straně děti až obdivuhodně zvládají rozlehlý časový prostor inscenace i komunikaci s diváky.

Přesto děj pohádky zůstává v pozadí a její významy nevyznívají dostatečně působivě. Možná už kvůli narušení toho nejzákladnějšího, na čem tato pohádka stojí: maňáskový Paleček (jediná skutečná loutka v inscenaci) je tak velký, že velikostí své hlavy konkuruje hrajícím dětem; jakoupak pohádkovou vlastnost, jíž by pomohl tátovi, nadchnul pana krále a ošálil loupežníky pak může mít?

SaVo Plzeň: Žena, růže, píseň, ~~kost~~, ~~kos~~, slavík (autor O. Wilde, úprava, režie a scénografie D. Jandová)

Soubor Wildova Slavíka a růži orámoval a prolnul plánem vztahů mezi samotnými herci. Budoucí představitelka slavíka pokukuje po budoucím představiteli Františka, ale ten, zamilován do budoucí představitelky Adélky, otrhává lístky růže (má mě ráda, nemá mě…) - a když pak své vyvolené zbylý stvol daruje, tu to rozzuří natolik, že se rozhodne vyřídit si to se svým ctitelem hrou.

Jenže… O jaké víře v lásku pak lze hrát? Proč vyzývá Adélka Františka, aby jí přinesl růži, když ho nesnáší, možná i nenávidí? A proč zamilovaná představitelka slavíka žene svou postavu (alias sebe samu) na smrt, když ví, že její favorit nemá žádnou šanci, a kdyby snad, byl by to spíš trest než odměna? Proč říká „Tak to je opravdová láska"? - na rozdíl od Wildovy dámy Adélka totiž není koketa, již František nedokázal prohlédnout, ale od začátku do konce zlá megera. A v čem je růže tak vzácná, že pro ni slavík obětuje život, když jsme hned v úvodu viděli, že růže je tu běžným spotřebním produktem?

Soubor rozehrál složitou hru, jejíž četné motivy mu však unikají, stejně jako divákovi unikají spojnice a paralely mezi plánem vztahu herců a plánem Slavíka a růže. Pomalu se přestáváme ve vztazích a souvislostech orientovat, zvlášť když slavíkovský příběh, aspirující na tragické drama, je hrán marionetami silně groteskními. Žánr je zpochybněn i závěrem, v němž se vztahy v souboru přeskupí až na hranici frašky. Diváku, vyber si!

A JEDNA MAXIRECENZE NA KONEC

TATE IYUMNI Praha: Krvavé koleno (autor a režie soubor)

Inscenace je dokonalým dokladem toho, že zatímco ne každá dobrá inscenace pro dospělé je dobrá i pro děti, každá dobrá inscenace pro děti je dobrá i pro dospělé. Ba, že nás u ní otázka adresáta ani nenapadne.

Po působivém úvodu, v němž ve stínohře (stejně jednoduché, jako nápadité) proběhne hra na krvavé koleno, v domě pohasnou světla a následujícího rána se před ním setkají dva automobily: do jednoho snášejí funebráci tři rakve, z druhého vynášejí stěhováci krabice nových nájemníků, mladých manželů - a pak už sledujeme příběh o hrozícím nebezpečí, před nímž nás může zachránit jen nalezení vlastního kumbálku, „lusthausu srdce“, v němž jsme bezpečni před „labyrintem světa“ s jeho krvavým kolenem. Jako v okouzlujícím dětském modýlku se rozsvěcují a zhasínají okna domu, otevírají a zavírají jednotlivé komůrky a v nich občas i dvířka někam dál, do kumbálků, kam nám už není dáno vstoupit.

Málokdy se vidí - a cítí - tak čisté napětí z přítomnosti tušeného nebezpečí, hmatatelného tajemství a nakonec i katarze: neboť závěrečný obraz, pohrávající si až s kýčem, přece do něj neupadne a vyloudí slzičku snad v každém citlivém člověku. Krvavé koleno je něžný horor se spoustou pěkných detailů i dobrých, většinou dramaturgicky funkčních fórků (jedinou výjimkou jsou stínoherní zápisky zemřelé babičky).

Inscenace má i některé dílčí rezervy, které zamilovaní příznivci odmítnou vidět, neboť objekt zamilování má přeci jen klady, a má-li vady, jsou to vlastně taky klady. Nicméně: Od manželova pokusu vejít do sklepa (někdy po čtvrtině) se inscenace zpomaluje - děj a jeho napětí se totiž nekomponuje jako gradovaná hyperbola, ale jen epicky lineárním přiřazováním dalších epizod.

Proměna manžela v kocoura (jen proto, aby se dozvěděl, kde je právě jeho žena) je opravdu z jiné „pohádky“ - až dosud i poté sledujeme báječnou metaforu, v níž vše až na přízračné krvavé koleno je z tohoto světa a jeho odrazů v lidské mysli, vše je v silách a na silách člověka… a najednou po návštěvě u jedné ze sousedek nejenže jsme vpuštění do kumbálku, který patří jenom jí, ale najednou je tu i pohádková proměna v kocoura a mluvící kočky.

Co jsou pro ústřední dvojici ona „dvířka kdysi nalezená a hned zase ztracená“? - když se nynější novomanželé coby děti do sklepa ze strachu uchýlili, nic viditelného se tam neudálo a stejně tak není patrno, cože tehdy či nyní, půl roku po svatbě ztratili; nebo snad Bětuška podmínku nalezení kumbálku, totiž „mít někoho ráda a držet v ruce, co má nejradši“ nesplňuje od samého začátku? A když už jsme u toho: bylo krvavé koleno novomanželi poraženo jenom pro teď, nebo jednou provždy, pro ně, pro tento dům, nebo pro celý svět?

To jsou ale vskutku detaily, který nikomu zážitek nevezmou. Tate lyumni nejsou loutkovodiči par excelence. Ale jejich schopnost jednání obrazem (včetně marionet) činí z Krvavého kolena snad nejloutkovější inscenaci letošní Loutkářské Chrudimi. (LR)

AUTOŘI PŘÍSPĚVKŮ:

DH - Drahomíra HEVEROVÁ, vychovatelka školní družiny při ZŠ v Bělčicích
HKr - Hana KRATOCHVÍLOVÁ, vedoucí dětského souboru, Blučina
JK - Jana KŘENKOVÁ, emeritní učitelka LDO ZUŠ, Žďár nad Sázavou
VP - Vladimír PROCHÁZKA, novinář, amatérský režisér, Kladruby u Strakonic
LR - Luděk RICHTER, režisér, divadelní teoretik, absolvent FF UK a DAMU, Praha
MS - Miroslav SLAVÍK, scénárista, režisér, absolvent KVD DAMU Praha, Zliv
HV - Hana VOŘÍŠKOVÁ, výtvarnice, režisérka, herečka, učitelka ZUŠ, Choceň

Divadlo dětem, čtvrtletník DDD, vydává Společenství pro pěstování divadla pro děti a mládež DOBRÉ DIVADLO DĚTEM, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 222 726 335, e-mail: osDDD@seznam.cz
Toto číslo vyšlo k 1. podzimnímu dni, 23. září 2009 za podpory Ministerstva kultury. MK ČR E 15172.